

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Drömmen om den svenska drömmen?

- *En kvalitativ studie av hur unga killar från en förort i Göteborg ser på sin framtid och sina framtidsmöjligheter.*

Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

HT-2019

Författare: Josra Khatouri & Fatma Ibrahim

Handledare: Karin Berg

Abstract

Studien genomfördes på unga killar från förorten och bygger på deras berättelser om sina framtidsdrömmar och vilka möjligheter eller begränsningar samhället signalerar dem till att nå dit. Studien syftar till att få en ökad förståelse av ungdomarnas tankar om deras framtid och även synliggöra deras upplevelser av faktorer som begränsar dem att nå sina drömmar. Vi har genomfört en kvalitativ studie med individuella semistrukturerade intervjuer. Vi har ett urval med 6 unga killar i åldern 15-16 år från ett område i Göteborg. Empirin har analyserats utifrån klass, Bourdieus begrepp habitus, stämplingsteorin och stigma. Resultatet av studien visar bland annat att ungdomarna upplever att medias bild av förorten och de killar som bor där är skev och mörk. Ungdomarna upplever att de stämplas av omgivningen och hamnar i ett utanförskap som i sig är en begränsning att nå sina framtida drömmar från samhället. Trots de begränsningar som ungdomarna upplever att samhället signalerar dem så har de ändå en positiv inställning till framtiden och ser fram emot det.

Nyckelord: Ungdomar, framtid, möjligheter, förort, klass, utanförskap, stigma, habitus

Förord

Vi vill först börja med att tacka ungdomarna som deltagit i vår studie för att ni ville dela med er av era värdefulla tankar och upplevelser. Tack till kontaktpersonen som hjälpt oss att komma i kontakt med lämpliga respondenter för vår undersökning. Vi vill även rikta ett stort tack till vår handledare Karin Berg för din tillgänglighet, konstruktiva kritik, uppmuntran och vägledning under arbetets gång. Du har varit till en stor hjälp under vår uppsatsskrivning!

Josra Khatouri och Fatma Ibrahim

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Utsatt förort i Göteborg.....	5
1.1.2 Att växa upp i förorten.....	6
1.2 Syfte och frågeställningar.....	8
1.2.1 Studiens relevans för socialt arbete.....	8
1.3 Avgränsning.....	9
1.4 Förförståelse.....	9
1.5 Arbetsfördelning.....	10
2. Bakgrund och tidigare forskning	10
2.1 Litteratursökning.....	10
2.2 Strukturell diskriminering av ungdomar i förorten.....	11
2.3 Ungas syn på framtid.....	12
2.4 Konsekvenser av klasskillnader.....	13
2.5 Social exkludering och utanförskap.....	14
3. Teoretiskt ramverk och begrepp	16
3.1 Teorier om klass.....	16
3.1.1 Bourdieu Klassreproduktion.....	17
3.2 Habitus.....	18
3.3 Stämpling.....	20
3.4 Stigma.....	21
4. Metod och metodologiska överväganden	23
4.1 Kvalitativ metod.....	23
4.2 Val av metod.....	23
4.3 Urval.....	24
4.4 Tillvägagångssätt.....	24
4.5 Analysmetod och bearbetning av empirin.....	25

4.6 Metoddiskussion.....	27
4.7 Forskningsetiska överväganden.....	27
4.8 Studiens tillförlitlighet.....	30
5. Resultat och analys.....	31
5.1 Framgång är att må bra.....	31
5.2 Klassfaktorer.....	36
5.3 Framtida möjligheter och hinder.....	38
5.4 Utanförskap och samhörighet.....	43
6. Avslutande diskussion.....	46
6.1 Fortsatta studier.....	48
Referenser.....	49
Tryckta källor.....	49
Digitala källor och artiklar.....	50
Bilaga 1: Informationsbrev.....	53
Bilaga 2: Samtyckesblankett.....	54
Bilaga 3: Intervjuguide.....	55

1. Inledning

1.1 Utsatt förort i Göteborg

Göteborg har på senare år blivit allt mer känt för den hastiga utvidgning av segregation i staden, och har kommit att bli känt som Sveriges mest segregerade stad. I en rapport genomförd av professor Roger Andersson m.fl. i uppdrag från stadskansliet och resursförvaltningen i Göteborgs stad så redogörs segregationens utvidgning och förändring mellan 1990-2006 (2009). I början av rapporten börjar Andersson med att konstituera och redogöra för den ökade polariseringen i Göteborg genom en att ge en inblick på en historisk kontext samt begreppsdefinition. Segregation som fenomen har inte en särskild lång historia inom den Svenska kontexten.

Frågan kring segregation blev inte tagen på särskilt stort allvar av samhällsforskare och media förens det så kallade miljonprogrammet 1965-1975. Det som menas med segregation är åtskillnad och boendesegregationen brukar innehålla tre typer av kategorier som dominerar forskningslitteraturen. Dessa kategorier är den demografiska som syftar på den rumsliga fördelningen efter kön, ålder och hushållstyp, den socioekonomiska fördelningen som menar att klass och resurs skillnader utformar hur människor fördelar sig och slutligen den etniska där individer tenderar att fördela sig efter vissa etniska, religiösa eller kroppsliga kännetecken. Denna segregationen leder till en viss separation mellan dessa olika befolkningsgrupper detta bidrar till en bristande interaktion mellan grupperna och den social distansen förstärks (Andersson. R, m.fl., 2009).

Göteborg har alltså sedan mitten av 1900-talet blivit en allt mer segregerad och polariserad stad där förorten inte sällan blir utpekad som grund till många samhällsproblem och även som ett objekt i den politiska debatten. Inför valet år 2019 utsöndrades en våg av diverse bilbränder i dessa så kallade utsatta områdena där unga killar från förorten blev extremt utpekade och omdiskuterade på ett negativt sätt i samhällsdebatten (Mårtensson, Söderlund, & Berglund, 2018).

Mediernas Vi och Dom (SOU 2006:21) är ett uppdrag från regeringen där syftet är att belysa medias strukturella och institutionella diskrimineringen mot människor med annan etnisk- eller/och religiös tillhörighet. Media spelar en stor roll i bidragandet till den strukturella diskrimineringen mot minoriteter med annan etniska tillhörigheter. I rapporten skriver Ylva

Brune om den dagliga dosen av diskrimineringen i nyheterna. Syftet i hennes kapitel är att göra en temperaturmätning på tillståndet på de tre stora tidningarna *Dagens nyheter*, *Sydsvenska tidningen* och *Aftonbladet*, när det kommer till diskriminering och rasism men även inkludering och antirasism. Brune gick tillväga genom att undersöka innehållet i de tre svenska tidningarna under två veckors tid. Författaren har även använt sig av nyhetsjournalistik om frågor som rör "rasism", "flyktingar" och "invandrare" som tidigare forskning. I rapporten diskuteras medias bild av individer med annan etnisk tillhörighet och syftet är att synliggöra medias diskriminering mot denna grupp utifrån hur de framställs i media. Författarna menar att media vinklar och kategoriserar in individer från annan etnisk tillhörighet och får dem att framstå som avvikande mot den svenska normen, vilket även bekräftar omgivningens fördomar och företeelser mot denna grupp (SOU 2006:21).

Därför har vi valt att genomföra vår undersökning på en av dessa utsatta förorter i Göteborg som är en av de områden som varit med i miljonprogrammet i mitten av 1900-talet. Majoriteten av befolkningen som är bosatta i denna förort är människor från olika nationaliteter med olika religioner och som talar olika språk. Stadsdelen består av hyreshus, villaområden och traditionell landsbygd (Göteborgs stad).

1.1.2 Att växa upp i förorten

Den bild på unga killar i media som vi får se idag är oftast mörk och dystert då man får läsa mycket om hur en del unga killar går emot samhällets lagar och regler. I debattartikeln "Våldet i förorterna är en nationell kris" i Göteborgs posten skriven av Robert Hannah (2018) ser vi tydligt hur media målar upp förorten som en "nationell kris" vilket kan påverka människorna som bor där att känna skuld och stigma. Det blir de unga killarna från förorten som drabbas hårdast då de oftast förknippas med kriminalitet, narkotika och konflikter i samhället. Samhällsforskaren Ove Sernhede 2002 skriver i sin bok "Alienation is my nation" om hur massmedia oftast lyfter fram ungdomar från förorten på ett sätt som får resterande befolkning som inte är bosatta i förorten att tro att alla som bor i förorten är kriminella. Unga människor drabbas extra hårt av detta, då mycket press kan sättas på att de måste göra korrekta val i livet och betée sig på ett visst sätt för att inte förknippas med de som anses vara kriminella (Ibid).

Arbetslösheten kan påverka individer på ett negativt sätt inte bara ekonomiskt utan även psykiskt på grund av att samhället värdesätter en individs nytta baserat på hur de kan bidra i samhället. Om man av olika anledningar inte kan göra bidra i samhället kan detta leda till låg självkänsla och psykisk press från samhället. Detta är något som man tydligt kan se att dagens ungdomar lider men av (Hiswåls, Marttila, Mälstam, & Macassa, 2017). Allt fler yrken idag kräver en utbildning vilket gör att människorna i samhället känner en press att utbilda sig för att kunna få ett yrke. Detta kopplas av sociologer och andra samhällsforskare till en övergång från "welfare" till "workfare". Iden bakom välfärdssamhället var att öka människors sociala-rättigheter men idag är individers största plikt i samhället att arbeta (Sernhede, Rosales och Söderman 2019 s.59). Svenskfödda familjer med så kallade tjänstemannayrken har det bättre ställt än arbetarfamiljer som är utlandsfödda, då det är elva gånger vanligare att dessa familjer lever under fattigdomsgränsen (Stenberg 2015). Forskningen har länge visat på ett mönster om ett "Vi" och "Dem". Dagens fattiga arbetskrafts mest framträdande kännetecken är icke-vita eller så kallade "synliga minoriteter". Den rådande samhällsdebatten kretsar ofta kring att dessa individer måste integreras och stå till arbetsmarknadens förfogande. När man enbart talar om att det är individens egna ansvar blir det lätt att man missar samhällsstrukturer som faktiskt försvårar för många individer och att de sociala och ekonomiska skiktning som sker i det svenska samhället rättfärdigas (Sernhede, Rosales och Söderman 2019).

Med bakgrund de arbetsmässiga begränsningar och stigma som skissats upp i ovanstående inledning, vill vi undersöka hur detta kan påverka ungdomars självbild på olika sätt och deras syn på framtiden, det vill säga vilka möjligheter respektive hinder de upplever för att nå sina framtida mål. Vi har i denna studie valt att prata om just unga killar för det är dem som diskuterats väldigt mycket om när det diskuteras om samhällsproblem i förorten. Man pratar mycket om unga killar från förorten och därför vill vi lyfta deras perspektiv på sin framtid och vad för möjligheter respektive hinder som de upplever finns. Det vi är intresserade av att undersöka i denna studie är att se hur området som de unga killarna bor i och synen på dem påverkar dem och deras syn på deras framtid och framtidsmöjligheter.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur unga killar från en förort i Göteborg ser på framtiden och sina framtidsmöjligheter. Vi vill undersöka deras syn på faktorer som påverkar deras framtida möjligheter samt vilka hinder de upplever finns.

Studien kommer att ta utgångspunkt i följande frågeställningar:

- Hur föreställer sig killarna sin framtid?
- Vilka möjligheter respektive begränsningar upplever de unga killarna att samhället “ger/signalerar dem”?

1.2.1 Studiens relevans för socialt arbete

Ungdomar utgör en relativt stor del av medborgare som ska ta över samhället och är en grupp som är väldigt omtalad men som vi upplever inte talas mycket med. Ungdomen är en period i livet som dem allra flesta av oss kan relatera till, fylld med spänning och möjligheter att kunna fatta sina egna beslut och skapa sin egen person. Det är under denna tid som vi bygger grunden till vuxenlivet, och utvecklas genom att bygga våra erfarenheter och åsikter med det många intryck vi får till oss.

Frågan är ifall alla ungdomar har möjlighet att välja fritt hur deras framtid ska se ut och vilka faktorer som påverkar deras syn på framtiden. Dessa är frågor som dök upp då vi bestämde att ungdomar är det vill skriva om. Spelar de yttre faktorerna såsom socioekonomisk bakgrund eller segregering bostadsområde roll för ungdomens självbild och synen på sina möjligheter respektive begränsningar? I vårt framtida yrke som socialarbetare kommer vi att arbeta en hel del med ungdomar. Vi anser därför att det är viktigt att utvidga vår kunskap om deras tankar kring framtiden och deras syn på möjligheter respektive hinder. Om man ska vidta åtgärder i syfte att hjälpa och lyfta en viss grupp, är det viktigt att i första hand vända sig till den gruppen det gäller för att kunna vidta den åtgärd som gruppen anser sig vara i behov av.

1.3 Avgränsning

Vi har valt att avgränsa vår studie specifikt till unga killar i förorten för att denna grupp oftast förknippas med sociala problem i samhället. Anledningen till att vi har valt att inte ha med tjejer är för att det inte talas om på samma sätt om denna grupp. Även tidsbristen var en avgränsningsfaktor då vi inte kunde studera ämnet i den omfattning vi önskade. Tanken från början var att genomföra en jämförande studie mellan ungdomar i ett mer 'utsatt' område kontra ungdomar i ett 'välbärgat' område, för att se om det fanns någon skillnad i hur dessa ungdomar påverkas av deras omgivning. Alltså handlade vår initiala ide om att försöka rikta blicken dit makten finns snarare än mot dessa utsatta områden som allt för ofta hamnar i det negativa rampljuset.

Detta är resonemanget vi förde oss emellan för den avgränsning som vi till slut bottnade i. Enligt vår förförståelse gällande denna grupp av unga killar från förorten, så är dem överrepresenterade i bland annat media men även i den politiska debatten. Därav har vi valet att inte inkludera tjejer eller killar från andra områden i Göteborg. Valet att utföra studien i just Göteborg är av två anledningar, en är att vi har studerat på Göteborgs universitet vilket har inneburit att mycket av vår kunskap har relaterats till Göteborgsområdet och två är att just Göteborg har blivit utpekad som en mycket segregerad stad här i Sverige.

1.4 Förförståelse

Vår förförståelse präglas bland annat av verkligheten samt den utbildning vi läser då vi analyserar sociala problem utifrån olika samhällsperspektiv. Perspektiven går att applicera både i vardagslivet och vetenskapen. Vi har primär kunskap om hur det är att bo i ett invandrartätt område eftersom vi också är bosatta i ett sådant område. Vi besitter även liknande erfarenheter och egenskaper som våra respondenter i form av att vi också är av utländsk bakgrund. Detta gör att vi får en bättre förståelse av respondenternas berättelser. Respondenterna uttryckte själva en känsla av trygghet av att bli intervjuade av någon med liknande bakgrund. Det som blev problematiskt var att ungdomarna antog att vi förstod deras resonemang utan någon vidare utveckling (se 4.6).

Att leva i ett stigmatiserat område som ofta talas om med negativ benämning i media kan påverka ungdomarnas identitet. Detta är ett normalt fenomen då individer tenderar att identifiera sig och finna samhörighet i den miljö de befinner sig i. Människor som lever i en stigmatiserad miljö kan tillskrivas avvikande egenskaper. Det är då viktigt att förstå varför individer framställs som avvikande för att kunna synliggöra de understödjande faktorerna till detta.

1.5 Arbetsfördelning

I början av genomförandet av studien diskuterade vi gemensamt hur vi vill strukturera upp arbetet för att säkerställa att vi vill styra arbetet åt samma håll. Vi konstruerade ett syfte samt frågeställningar för att tydligare veta vad vi vill få svar på. Tillsammans gick vi till en bibliotekarie som visade oss hur vi söker relevant litteratur samt tidigare forskning. Vi delade därefter upp artiklar för tidigare forskning som vi läste och arbetade med. Vi fokuserade de första veckorna på att läsa väldigt mycket om ämnet för att få öka vår kunskap. När vi började skriva uppsatsen skapade vi ett gemensamt Google dokument för att kunna ha åtkomst till varandras texter och kunna se uppsatsen i helhet. Vid genomförandet av intervjuer var vi båda närvarande och även där delade vi upp transkriberingen lika oss emellan. Vi är väldigt nöjda med vårt samarbete tillsammans och försökte i största möjliga mån att fördela uppgifterna rättvist.

2. Bakgrund och tidigare forskning

2.1 Litteratursökning

I detta kapitel kommer vi att redogöra för tidigare forskning som på olika sätt har relevans för vår forskningsstudie. Genom den tidigare forskningen ville vi belysa forskningsfrågan utifrån olika aspekter både på mikro-, makro- och mesonivå. Vi har valt att presentera forskning från Sverige men även internationell forskning som kan belysa den svenska kontexten ytterligare.

Under vår sökprocess har vi använt oss av olika sökord och olika databaser som Google scholar, proquest och Göteborgs universitetsbiblioteks databas. För en mer utvidgad sökning har vi använt oss av en rad olika begrepp som berör vårt ämne för att få kunna få ett större urval av tidigare forskning. De begrepp och sökord vi använde var bland annat “förort”, “stigma”, “ungdomar”, “självbild”, ” framtid” och “utanförskap”. Dessa begrepp är

övergripande och relaterar till vår forskning, och genom dessa sökord kunde vi hitta forskning och annat underlag för att kunna genomföra vår studie med välgrundade underlag. Nedan följer en tematisk presentation av tidigare forskningen under passande underrubriker.

2.2 Strukturell diskriminering av ungdomar i förorten

I rapporten *Är rättvisan rättvis* (SOU 2006:30) syftar Jerzy Sarnecki, professor inom kriminologi, att belysa den institutionella och strukturella diskrimineringen av etniska och religiösa minoriteter inom rättsväsendet. Rapporten bygger på studier med både kvalitativa och kvantitativa metoder i form av bland annat statistik, intervjuer med yrkesverksamma inom rättsväsendet, datamaterial, författarnas egen forskning och även resultaten från ett stort antal examensarbeten på juristlinjen.

Rapporten visar att människor som är födda utanför Europas gränser löper en större risk att utsättas för diskriminering av rättsväsendet. Individer med utländsk bakgrund tenderar oftast att framstå som förövaren i fallet och utsätts av diskriminering i form av att de lättare drar till sig polisens uppmärksamhet än vad en etnisk svensk gör. Enligt rapporten är det vanligare att ett fall där brottsoffret är av annan etnisk tillhörighet läggs ner än när det gäller en etnisk svensk brottsoffer. Det diskuteras även om att diskriminering uppkommer på grund av bland annat namn, språk, brytning, kulturell och social tillhörighet och utseende. Trots att rättsväsendet är till för att skydda alla medborgare i samhället så bidrar den även diskrimineringen till att företeelser om att människor med en invandrarbakgrund är kriminella bekräftas vilket leder till att dessa individer utsätts för stigmatisering och utanförskap (Jerzy Sarnecki 2006).

Miljonprogram och media - föreställningar om människor och förorter är en rapport som innehåller utsagor kring förorterna Tensta, Rinkeby, Akalla, Kista, Husby och Hjula i Stockholm (2000). Sverige har under de senaste decennierna genomgått stora förändringar i urbanisering- och globaliseringsprocessen. Arbetskrafts- och flyktingmigration har inneburit att allt fler människor har tagit sig till storstäderna där de har bosatt sig och börjat arbeta. I storstadsområdena i Sverige bor en större del av människor med utländsk härkomst än vad det

gör i övriga Sverige. Under perioden 1965-1974 byggdes det en hel del nya bostäder i storstäderna under det så kallade miljonprogrammet. De områden där dessa bostäder byggdes pekades idag ut som en av de socioekonomiskt utsatta områdena.

I rapporten belyses medias representation av förorter och sätter dem i samhällskontext som inte är socialt accepterade och oftast presenterar dem i en avvikande kontext. Detta påverkar de människor som bor i förorterna och deras självbild, då de söker sig till olika tillhörigheter men blir stigmatiserade utifrån dessa företeelser som media bidrar. Exempel på företeelse som media kan bidra till är att de målar upp en bild av att de som bor i förorten har någon typ av koppling till kriminalitet. Individerna från dessa områden blir placerade i kategorier som inte medför några positiva effekter för varken individen eller samhället utan dessa kategorier bekräftar bara omgivningens fördomar om att dessa individer anses som kriminella, farliga, avvikande och problematiska (Ericsson et al., 2000).

2.3 Ungas syn på framtid

Rapporten *Unga med attityd 2019* är en uppföljningsstudie av de mål som myndigheten för ungdoms- och civilsamhälle satt upp för ungdomspolitikerna. Studiens centrala delar är hälsa, fritid och framtid. Syftet är att belysa ungdomarnas syn på sin fysiska och psykiska hälsa. Rapporten synliggör även ungdomarnas uppfattningar om religion och tro, huruvida ungdomarna förknippar sig till religiösa trosuppfattningar eller inte och hur detta påverkar dem. Studien belyser även ungdomarnas syn på sin fritid och framtid. Studien är kvantitativ och bygger på en enkätundersökning. Enkäterna skickades ut till 6000 slumpmässiga forskningspersoner i åldern 16-29 år. En motsvarande enkät skickades också ut till 3000 slumpmässiga äldre forskningspersoner i åldern 30-74 år, för att kunna jämföra dessa två grupper.

Resultatet av enkätundersökningen visar att de flesta ungdomar var nöjda med sitt och mer än hälften såg ljusst på sin framtid. Studien visar samtidigt att allt fler av dagens ungdomar har symptom på psykisk ohälsa, och de vanliga symptomen är oftast trötthet och stress. Det är vanligare att killar upplever att de har för mycket fritid medan tjejer upplever tvärtom. Resultatet visar även att de unga helst använder sin fritid till att göra aktiviteter som de tycker om där de får vara sig själva och uttrycka sin personlighet fritt (MUCF 2019).

My future self and me är stor kvantitativ studie från 2010 som utfördes i USA av Richard Thompson och David C. Zuroff (2010). Studien undersöker kopplingen mellan personlighetsvariabler som självständighet och självkritik och förväntningar på det social och karriärmässiga utfallet. De använde sig av en så kallad självadministrativ intervjumetod (A-CASI), och urvalsgruppen bestod av 109 ungdomar som var 14 år av gamla från låginkomsttagande familjer i vad de i studien kallar för högriskområden.

Forskarnas resultat av studien var att det demografiska variablerna som etnisk bakgrund, kön och familjeinkomst inte hade någon framstående effekt på ungdomarnas framtidsförväntningar. Det som däremot visade sig ha en signifikant effekt på ungdomarnas framtidsförväntningar var deras självkritik. Ungdomarnas negativa förväntningar på sin framtid var alltså ett resultat av det självkritiska förhållningssättet som ungdomarna erhöll. Detta visar att mindre gynnsamma uppväxtförhållanden, som exempelvis ett utsatta förortsområden, inte i sig behöver vara avgörande för hur ungdomar ser på sin framtid. Utan att andra yttre faktorer som nämns ovan även kan påverka och ha en inverkan på ungdomars framtidsförväntningar.

2.4 Konsekvenser av klasskillnader

Oftast ser man på individers hälsa utifrån två olika synvinklar, antingen att hälsa förknippas med individens egen inverkan på sin hälsa eller som en effekt av samhällsstrukturer. Från det förstnämnda synsättet kan individen kritiseras för de val hen väljer gällande sin hälsa, men detta synsätt kan i sig kritiseras för att bortse från kontextuella och strukturella faktorer som inverkar på individens möjligheter att göra hälsosamma val. Alltså att individer från en sämre socioekonomisk förhållanden beskylls för sina val som de fattar gällande hälsa istället för att se till vilka möjligheter och resurser de har till att kunna fatta ”bättre” beslut, detta skriver Gareth Wiltshire, Jessica Lee & Oli Williams i studien *Understanding the reproduction of health inequalities* (2019). Studien försöker förena dessa två poler genom Bourdieu's Koncept om habitus som argumenterar för att beteenden för och förbättra hälsan förstås bättre som praxis som begränsas eller aktiveras inom social klassförhållanden (2017). Syftet med studien är att försöka se en koppling mellan hälsofrämjandebeteende och

Bourdieu's habitusbegrepp som argumenterar för att hälsofrämjandebeteende bättre förstås som en praxis som begränsas eller möjliggörs i sociala klasskontexter.

Studien genomfördes genom att dra data från en sociologisk studie om ungdomars fysiska aktivitet och hälsa från tjugonio deltagare i åldrarna 13-14 år. Fyra olika skolor i England med olika socioekonomisk tillhörighet deltog. Empirin som presenteras i studien bygger på 60 fokusgrupper, 6 månaders etnografiska studier vid en skola och visuella data från deltagarna.

Studiens resultat illustrerade tydliga skillnader på vilka aktiviteter som eleverna från det olika socioekonomiska klasserna föredrog. Fotboll, skoteråkning och frilöpfung (parkour) var aktiviteter som eleverna från lägre socioekonomiska positioner föredrog att utöva och som var mest tillgängligt för dem att utöva. Medan elever i högre socioekonomiska positioner lutade sig mot mer arrangerade engagemang med organiserade sport- och fitness aktiviteter skolsammanhang. Man kunde även utläsa i resultatet att elever tillhörande medel till högre socioekonomisk klass förknippade aktiviteterna till hälsa medan eleverna tillhörande det så kallade lägre socioekonomiska klassen förknippade aktiviteterna till ett sätt att "vara på" som i stora drag stred mot vad "hälsa" innebär. Resultatet indikerar att klasskillnader råder inom de olika aktiviteterna både i typen av aktivitet men även sättet som aktiviteten utförs på. Man menar på att det råder klasskillnader i vilken aktivitet som ungdomarna väljer att utföra och dessa skillnader uttrycks så tidigt som vid 13-14 årsåldern.

Denna studie är av relevans i vårt arbete då den ger en tydlig illustration av hur det val en individ fattar har en stor prägel i den miljö en individ befinner sig i. Studien illustrerar hur olika dessa unga personer förhåller sig till fritidsaktiviteter beroende på socioekonomisk bakgrund. Skillnaden mellan vår studie och *Understanding the reproduction of health inequalities* är att vår studie inte bygger på en jämförande imperi utan mer på fokus på en grupp i ett specifikt område.

2.5 Social exkludering och utanförskap

Social Exclusion among Peers är en studie från 2016 skriven av Stephanie Plenty och Jan O.Johansson. Det är en kvantitativ studie gjort på Svenska ungdomar mellan 14-15 årsåldern som syftar på att försöka skapa en förståelse kring hur en invandrarbakgrund har en inverkan på socialexkludering mellan skolkamrater i tonåren. Enligt teorin "social misfits" tenderar

vissa individer att bli utstötta när de erhåller skiljaktiga egenskaper från majoriteten, och en invandrabakgrund kan vara en sådan egenskap.

Studien visade på en komplex bild av social integration för både invandrare och majoritets ungdomar. Förutom diskriminering och en subtil eller till och med implicit form av socialexkludering visar studien på utmaningar för dessa ungdomar när det kommer till integration. Att vara invandrare var alltså associerat med en rad olika aspekter av socialexkludering bland skolkamrater men även den ”etniska” konstruktionen av skolklasserna spelade en viktig roll i att definiera vilka ungdomar som exkluderades. Resultatet betonar vikten av att förstå det social svårigheterna dessa ungdomar har när man ska försöka bekämpa socialexkludering. Pedagoger behöver hjälp att bättre kunna identifiera beteende som verkar harmlöst, men som i själva verket kan ha skadliga sekundära effekter.

Torbjörn Forkby och Susanne Liljeholm Hansson (2011) har gjort en studie i Backa som är en av Göteborgs förort, och studien heter *Kampen för att bli någon*. Studien har initierats av Ung och Trygg i Göteborg där man arbetar förebyggande mot ungdomarnas involvering i brottsligheten. Forkby och Liljeholm skriver om att det pratas en hel del om de unga killarna i förorten men man pratar inte så mycket med dem och hör deras egna berättelser och tankar. Författarna fokuserar därför i sin studie på att höra dessa ungdomarnas egna berättelser om hur det är att befinna sig i den kriminella riskzonen och sedan ta sig ut.

Forskarna genomförde semistrukturerade intervjuer med ungdomarna och använde sig även av uppsatser där elever fick beskriva sin uppväxt i en förort. Syftet med rapporten är att belysa fenomenet ’ungdomsbrottslighet’ i både individ- och samhällsnivå. Ungdomarna som bor i förorten där studien genomfördes berättade i studien att omgivningens syn på förorten är väldigt stigmatiserande vilket påverkar dem negativt och gör att de förlorar hoppet om sin framtidstro. Ungdomarna som befinner sig i riskzonen till kriminaliteten berättar att de utvecklade ett vi- och dem tänkande där det görs en skillnad mellan individerna som bor i förorten och de som inte bor inne i staden. (Forkby & Liljeholm Hansson 2011).

Den tidigare forskning vi har valt att utgå ifrån handlar främst om ungdomar i utsatta områden. Studierna och rapporterna belyser problemet ur olika infallsvinklar. En gemensam nämnare mellan studierna som vi redogjort för, är hur stor inverkan människors omgivning

har gällande att ge lika förutsättningar för att alla ska få samma chans till att lyckas. Det som belyses i redogörelsen av dessa studier är segregationen, strukturell diskriminering, mediabilden och utanförskap.

3. Teoretiskt ramverk och begrepp

Syftet med vår studie är att få en ökad förståelse för hur unga killar från förorten har för framtidstankar och hur deras upplevelser av framtida möjligheter respektive hinder ser ut. För att kunna besvara studiens frågeställningar, kommer en redogörelse av olika teorier av relevans att presenteras i detta avsnitt. Klass är underförstått ett centralt begrepp i vår studie, vid genomförandet av våra intervjuer talade våra respondenter om klass och maktförhållanden dock med egna ord kring sina personliga upplevelser. På så vis kunde vi koppla de våra respondenter talade om för oss till klass, och med det i åtanke aktualiserades användningen och redovisningen av denna teori. En utgång i Bourdieus habitusteori är av relevans för att förstå hur våra unga respondenter påverkas och skapas av sin omgivning. Ungdomarnas omgivning är en betydande aspekt av deras identitet och utifrån deras skildringar kring hur de bemöts av övriga i samhället behöver vi stämplingsteorin och stigma för att framföra och belysa deras känslor och erfarenheter.

3.1 Teorier om Klass

Klass är ett begrepp som teoretiseras av en rad olika sociologer som Marx, Weber och Bourdieu som inspirerats av hans företrädare. Begreppet är mycket komplext sådant som kan förstås från en rad olika infallsvinklar. samhällsvetenskaplig forskning utgår nästan alltid från att klasstrukturen redan är beskriven och hamnar därmed i att beskriva konsekvensen av den (Hörnqvist 2016). Klass är ett perspektiv som hjälper oss att förstå grundläggande maktrelationer i samhället genom att bland annat studera ekonomiska förhållanden. En ojämlik fördelning av samhällets ekonomiska resurser är dock det som skapar klass i grunden. Existensen av olika klasser råder i förhållande till varandra genom att aktörer intar olika positioner i den ekonomiska strukturen som i sin tur resulterar till skapandet av klasstrukturer.

Hörnqvist (2016) skriver att klass yttrar sig inom skiljaktiga områden i livet, sättet man uttrycker sig på, hur man ser på sig själv, vilken partner man väljer och var man bor kan vara några aspekter som speglar klasstillhörighet på ett eller annat sätt. Klasstillhörighet görs möjlig genom ägande och utbildning eller kvalifikationer. Inom dessa klasstrukturer är klassidentitet ofta en självupplevd klasstillhörighet som kan förknippas med vilket yrke eller kvalifikation man har (ibid). Klass handlar inte om att ställa olika grupper av människor mot varandra, det är inte en skapad struktur som rymmer enstaka uppfattningar och beteende hos människor. Det handlar snarare mer om samhällets föreställning om en kontinuerlig hierarki där individer kan placeras in i en skala i denna hierarki (Hörnqvist 2016).

Sverige är ett land som länge försökt sträva efter att vara ett så jämlikt samhälle som möjligt genom att erbjuda så lika förutsättningar för alla som möjligt. Dock så råder en institutionaliserad klassindelning i form av olika klasser som *arbetarklass*, *medelklass* och *överklass*. Genom att institutionalisera barriärer mellan till arbetarklassen och medelklassen genom exempelvis ackreditering, licensiering och utbildningsavgifter kan man uppnå social stängning "*social closure*". Detta gör att man till exempel allt oftare måste ha ett formellt godkännande för att kunna bli till exempel advokat, läkare eller komma in i en viss utbildning, och ur ett klassperspektiv är detta ett sätt att avgränsa medelklassens betingade privilegier. Detta görs för att lättare "rent organisatoriskt" kunna avgöra vem som tillhör vilken grupp för att kunna fördela och kontrollera att tillgångarna görs tillgängliga till "medlemmarna" och inte ges tillgång och behörighet till någon annan "obehörig" som inte har rätt kvalifikationer (Hörnqvist 2016).

3.1.1 Bourdieu Klassreproduktion

Bourdieu studerade klass i form av studier om klassreproduktion. Det var intressant för honom att förstå varför människor ständigt anpassar och inordnar sig på ett sätt som bevarar strukturen och bibehåller elitens ställning på topp. Eliten är inte bestående av samma personer utan det är snarare mer en metafor för olika positioner i ett socialt fält som bekräftas och utövas av fysiska personer (Carle, 2015). I ett flertal studier visar Bourdieu på att utbildning och utbildningssystemet är en bidragande mekanism till reproduktionen av dessa maktställningar. Individer som kommer från enklare levnadsförhållanden i ett så kallat utbildningsorienterat samhälle kan komma till att bemöta en del svårigheter. Man kämpar inte

enbart med att uppnå bokkunskap utan man kämpar även med att bemöta individer med andra klassmässiga erfarenheter som de föds in i (ibid). Det räcker inte att “lära sig läxan utantill” utan man behöver lära sig omvandla och använda den kunskapen i samtal med individer där kunskapens symbolvärde är av vikt. All har dock inte samma förutsättningar till att kunna omvandla kunskapen, då denna möjlighet beror på saker som elevens studievana i familjen, sociala bakgrund och så vidare (ibid). Utbildning fick alltså en större betydelse i reproduktionen av klassamhället, då utbildningssystemet gynnar den övre medelklassens barn som väljer högre studier. Valet av högre studier blir en slags måttstock för uppstigande av klass men denna måttstock i form av utbildning är inte av lika stor betydelse för arbetarklassen (Carle, 2015).

3.2 Habitus

Som tidigare nämnt inspirerade Bourdieu av både Marx och Weber, och förutom tolkning av klassbegreppet myntade Bourdieu en rad olika begrepp för och beskriva den sociala världen. Bourdieus teorier tolkas mycket ur den aktuella vardagen där människan befinner sig. Hans tolkning av vetenskaplig kunskap är att vetenskaplig kunskap är konstruerad och att verkligheten bör förstås genom objektiva observationer och jämförelser (Borelius 2016). Det vetenskapliga tänkandet enligt Bourdieu är relationellt och för att kunna förstå verkligheten måste man alltså betrakta den utifrån relationer (ibid). Bourdieus begreppsapparat har inspirerat många vetenskapliga arbeten som har utgått från de myntade begreppen. De mänskliga relationer kan förklaras genom Bourdieus begreppsapparat bestående av begrepp som *kulturellt*, *socialt*, *symboliskt* och *ekonomiskt kapital*, *fältet* eller *habitus*. Begreppen hjälper oss belysa hur olika aspekter konkretiserar samhällets maktutövning eller klassreproduktion utöver det ekonomiska kapitalet (Giddens & Sutton 2014). Det kulturella kapitalet kan exempelvis beskriva förmågan att kunna tala på ett socialt accepterat sätt, vet man vad som gäller, hur man ska klä sig och kan delta i en diskussion har man ett försteg. Att ha ett stort socialt kapital med många värdefulla kontakter och socialt nätverk är också gynnsamt och ändamålsenligt (Hörnqvist 2016).

”Allt är socialt” enligt Bourdieu. Det vill säga att människors handlingar är beroende av kollektivet och den miljö som individen har kring sig. Beroende på det sociala sammanhanget som individen befinner sig, så tillägnar man sig åt olika aktiviteter och agerar på skiljaktiga

sätt. Vi människor kan mötas av olika erfarenheter i livet, hamna i olika miljöer och sociala sammanhang. Alla dessa erfarenheter som en människa kan samla på sig genom livet gör att man tillägnar sig åt ett specifikt *habitus*. En individs *habitus* ger individen möjlighet att agera på ett ”naturligt” sätt i diverse sociala miljöer och situationer man kan hamna i. En person kan medvetet påverka sitt *habitus* och detta är något som är centralt för Bourdieus begrepp. Individen kan följaktligen påverka sitt *habitus* genom valet av livsbana som man väljer, på så vis kan individer med deras *habitus* forma olika strukturer i samhället. (Carle, 2015).

Vissa sociala miljöer och dess förhållanden kan forma ett *habitus* mer än andra miljöer och ge individen livsförhållanden och erfarenheter som följer med individen resten av livet. En miljö i detta sammanhang innefattar den omgivning som individen befinner sig. Dessa erfarenheter bygger ett slags socialt ursprung. Det sociala ursprunget ger individen möjlighet att nyttja sina erfarenheter i möte med individer som har andra förhållningssätt än det egna sättet genom att väva samman erfarenheterna och på så vis bilda ett nytt *habitus*. Men att bilda ett nytt *habitus* är mer än att bara anpassa sig ytligt, det innebär egentligen en helt ny livsstil. Det är inte alla som har lika möjlighet till att kunna göra det på grund av den sociala bakgrunden man innehar. Bourdieu talar om de subjektiva förväntningarna på objektiva sannolikheter (Borelius 2016). Vi ska försöka ge ett eget exempel för att förklara detta koncept. Det *objektiva* illustrerar chansen till att få ett visst jobb eller möjligheten att köpa en viss produkt, det *subjektiva* är vägen dit eller det veteende vi anammar för att nå dit. En person som har ett stort ekonomiskt kapital och vill bli advokat ha en större sannolikhet till att kunna bli det än en person med ett mindre ekonomiskt kapital, det är alltså inte omöjligt men olika personer har olika förutsättningar.

För att kunna byta en livsstil måste individen ifråga kanske anpassa sig till det symboliska kapitalet i den nya miljön eller *fält* som man vill konkurrera inom. Ett *fält* definieras enligt Bourdieu som “ett öppet system av objektiva maktrelationer mellan sociala personer” (Borelius 2016) Möjligheten att kunna ”byta” sitt *habitus* innebär att individen kan erhålla högre sociala positioner (Carle 2015) .

Sammanfattningsvis kan man säga att *habitus* begreppet tillsammans med *fält* och kapital förstå människor beteende i relation till varandra då alla individer är del av olika sociala

strukturer. Det är ett redskap som syftar till att förklara och förstå mänskliga praktiker inom olika områden genom att analysera personer val eller ställningstaganden genom deras social positioner och habitus (Borelius 2016).

3.3 Stämplingsteorin

Utifrån intervjuerna där killarna berättade om sina upplevelser av samhällets bemötande mot unga killar i deras ålder så ansåg vi att stämplingsteorin var passande. Stämplingsteorin är en teori inom sociologi och kriminologi om avvikande beteende hos individer och sätts oftast i kontexter med missbruk och brott. Stämplingsteorin har sin grund i USA där den formulerades på 1960-talet. Begreppet stämpling betonar de negativa attityder från samhället som påverkar individen och gör att även hen ändrar sin självbild till det mer negativa (Goldberg 2010). Stämplingsperspektivet är ett av de viktigaste interaktionistiska synsätten (Giddens & W. Sutton 2014).

För att förstå avvikandes natur måste man först och främst förstå varför människor stämplas som avvikare från början. Definitionen av avvikare enligt nationalencyklopedin (u.å) är ett beteende som avviker från gruppens och samhällets normer. Vem det är som blir stämplad har mycket att göra med vad för makt och status personen har i samhället. Stämplingsprocessen synliggör ett maktförhållande där det är de rika som formulerar de regler som stämplar de som är fattigare (Giddens & W. Sutton 2014). En person med hög status i samhället är den person man respekterar och ser med ett vänligare synsätt medan den som befinner sig i underklassen riskerar att dömas hårt av icke-avvikaren och anses vara den som avviker (Ibid.).

En stämpling påverkar både hur omgivningen ser på individen som är stämplad och hur individen ser på sig själv (Giddens & W. Sutton 2014). Ted Goldberg (2010) menar att en människa föds utan självbild utan utvecklar sin självbild med tiden. De föräldrar som saknar förmågan att hjälpa sitt barn att utveckla en positiv självbild bidrar till något som kallas för *föräldrars stämpling* som är första fasen i avvikarkarriären.

Goldberg (2010) påstår att de barn som har blivit stämplade av sina föräldrar riskerar stor risk att stämplas av samhället också och då kommer vi in i andra fasen som är *samhällelig stämpling*. När barnet börjar skola och kommer ut i världen så skapas ett socialt nätverk runt

barnet vilket gör att signifikanta andra som reagerar på barnets beteende ökar i barnets liv. Ju äldre barnet blir lär den sig även normerna i de samhället hen lever i och även vad som är socialt acceptabelt respektive oacceptabelt beteende.

Den tredje fasen i Goldbergs (2010) modell är *sekundär avvikelse* och här kommer barnet in när hen har vuxit och mognat till för att förstå de normer i samhället och ens självbild har blivit mer etablerad. Den sekundära avvikelsen grundar sig på en negativ självbild som har orsakats av en stämpling och individen vet när hen begår handlingar som bryter mot reglerna. Man förstår vad som är rätt och fel och Goldberg (2010) påstår att individer med dålig självbild accepterar sig själva som en dålig individ och lever upp till det men de med bra självbild rättar sig efter omgivningens reaktioner.

Den fjärde fasen som är *avvikelsespiralen* består av fyra delar: stämpling, negativ självbild, sekundärt avvikelse samt misslyckande enligt kulturella definitioner (Goldberg 2010). Med dessa menar Goldberg att det ena elementet leder till det andra och så vidare. De misslyckande enligt kulturella definitioner är misslyckande som är skapade av tidigare motgångar som bland annat arbetslöshet och missbruk. Misslyckandet och omgivningens negativa reaktioner gör att individen lättare skapar en negativ självbild som passar omgivningens reaktioner, vilket blir en ytterligare stämpling (Goldberg 2010).

3.4 Stigma

Begreppet stigma kommer från grekerna som definierar termen som ett tecken att påvisa något nedlåtande i personens moraliska status (Goffman 2011). Att bli stigmatiserad innebär att man blir diskriminerad på grund av de egenskaper man har och för att man ska kunna klassa det som social stigma måste förutsättningarna vara att stigman försämrar ens sociala villkor (Giddens & W. Sutton 2014). En person med stigma är en person som inte är delaktig i samhällets sociala sammanhang på samma sätt på grund av att hen bryter mot de rådande normerna i samhället (Goffman 2011).

Stigma och stämpling, som vi har redogjort för ovan är teorier som går hand i hand och är väldigt lika, men gränsen går vid hurvida individen accepterar sin stämpel eller inte (Giddens & Sutton 2014). Om en ensamstående kvinna blir stämplad och denna stämpel medför känsla av utanförskap då övergår detta till en stigmatisering hos individen. Alltså är

stämpeln bara att kvinnan är ensamstående men känslorna som uppstår hos henne är stigma. Detta exempel illustrerar betydelsen av stigma och kan appliceras inom diverse liknande sammanhang. Begreppet stigmatisering används av de som kritiserar att människor utsätts av stigma och för att belysa sambandet mellan de som utsätts för stigma och allmänhetens attityder gentemot detta (Giddens & Sutton 2014). De grupper som vanligtvis utsätts för stigma är invandrare, funktionshindrade, hbtq-personer och de individer som ingår i grupper som inte är socialt accepterade eller är minoritet (Ibid.).

Enligt Goffman (2011) går begreppet avvikande och stigma också hand i hand. Det är de egenskaperna hos individen som inte anses vara normala som kategoriseras som avvikande. Vi människor skapar stigmat genom att synliggöra de skillnader som finns mellan oss och de skillnader som inte passar in i den allmänna normen och klassar det som ett stigma (Goffman 2011).

Goffman (2011) redogör för tre typer av stigma: *Kroppsliga stigma*, *karaktärsstigma* och *gruppstigma*. Kroppsliga stigma som innebär att individen har någon typ av synlig funktionshinder. Karaktärsstigma innebär att individen har problem med personliga karaktär t.ex missbruk och självmordsförsök. Gruppstigma handlar mer om stigmat som förmedlas från generation till generation och är det sociala stigmat som klass, kön, etnicitet eller religion. Dessa tre former av stigma försämrar individens sociala möjligheter och utsätter individen för diskriminering (Goffman 2011). Vi kommer i vår studie fokusera mer på gruppstigma som också kallas sociala stigma då vårt fokus är på ungdomarna från förorten vilket innebär att de sociala faktorerna runt om spelar en stor roll för att svara på våra frågeställningar.

4. Metod och metodologiska överväganden

I detta kapitel kommer vi att presentera vårt val av den kvalitativa forskningsmetoden samt redogöra för den. Vi kommer sedan tala om vårt urval av respondenter, tillvägagångssättet för insamling av empiri, vår analysmetod och forskningsetiska överväganden. Sist kommer vi tala om reliabiliteten och validiteten av vår studie.

4.1 Kvalitativ metod

Kvalitativ forskning riktar in sig på ord snarare än siffror och har en mer öppen forskningsstrategi. Inom den kvalitativa forskningen låter man teorin härledas utifrån forskningsresultatet (Bryman 2018). Utifrån den kvalitativa metoden så försöker man nå individens subjektiva upplevelser utifrån deras egna berättelser (Larsson 2005). Eftersom att vi vill lyfta fram ungdomarnas egna upplevelser och få deras röster hörda så ansåg vi att den mest lämpliga metoden för vår studie är kvalitativ metod där vi genomför kvalitativa intervjuer.

4.2 Val av metod

Enligt Bryman (2018) är intervjuer den sannolikt mest använda metoden inom kvalitativ forskning. Fördelen med att använda sig av intervjuer inom kvalitativ forskning är att det är väldigt flexibelt och ger en tydligare förståelse och helhetsbild av intervjupersonens berättelse (Bryman 2018). Syftet med att använda sig av den kvalitativa forskningsmetoden är för att kunna förstå vardagen ur intervjupersonens egna perspektiv genom ett samtal som liknar ett vardagligt samtal. Skillnaden mellan en intervju och ett vardagligt samtal är att forskningsintervjun inte sker mellan likställda parter, eftersom det är intervjuaren som bestämmer och kontrollerar samtalet genom ett förbestämt ämne med noggrant utvalda frågeställningar. För att kunna få en givande intervju och svara på de frågor som ställs behöver intervjuaren ha kunskap om forskningsområdet för att kunna framkalla djupare kunskap om ämnet i fråga (Kvale, 2014).

Vi valde att genomföra individuella intervjuer eftersom det ger ett djup och detaljer som gör det möjligt att få en helhetsbild av intervjupersonens berättelse. Intervjupersonerna får även

utrymme till att beskriva och förklara sina svar och intervjuaren kan kontrollera intervjun med följdfrågor vilket ger en hög validitet.

Det finns olika former av intervjuer inom kvalitativ forskning som semistrukturerade- och ostrukturerade intervjuer. Tillvägagångssättet för intervjuer inom kvalitativ forskning är oftast mindre strukturerad just för att kunna ha ett fritt samtal (Bryman 2018). Semistrukturerade intervjuer bygger på en intervjuguide indelad i olika teman som ska diskuteras, men här är det även fritt att diskutera andra intressanta teman och frågor som dyker upp under intervjun (Ibid.). Tim May förklarar att när man använder sig av semistrukturerade intervjuer är det intervjuaren som har en ledarroll och intervjupersonen får möjlighet att fördjupa sig i diskussionen vilket gör att flera intressanta följdfrågor dyker upp (2009).

Vi anser att semistrukturerade intervjuer är den mest lämpliga metoden för vår studie. Vi vill genomföra en intervju som efterliknar en dialog mellan parterna snarare än ett förhör i hopp om att skapa en trygghetskänsla hos intervjupersonen.

4.3 Urval

Denna studie är avgränsad genom att endast studera unga killar i åldern 15-16 år. Syftet med denna avgränsning är att försöka få ett så representativt resultat som möjligt inom denna målgrupp då även tidsbristen inte tillät ett större urval. Studien är även geografiskt avgränsad till en förort i Göteborg. Vi fick möjligheten att genomföra sex individuella intervjuer med dessa ungdomar. Ungdomarna kommer från olika bakgrund och samtliga ungdomar har föräldrar som är födda utomlands. Respondenterna går i skolan men de har olika framtidsplaner. Precis som vi diskuterat tidigare i studien så valde vi att avgränsa vårt urval till just killar då denna grupp är en representerande majoritet inom media och debatter om sociala problem.

4.4 Tillvägagångssätt

För att få kontakt med ungdomar tillhörande vår urvalsgrupp kontaktade vi skolor i de områden vi var intresserade av att undersöka. Tyvärr fick vi inte rektors medgivande i någon av de tre skolor vi kontaktade, med motiveringen att intervjuerna kunde störa elevernas studietid. Istället vände vi oss till en fritidsgård då det blev mycket lättare att få tag på

intervjupersoner som befann sig där på sin fritid. Vi nyttjade en kontaktperson som arbetar på en fritidsgård i förorten och denne person hjälpte oss att få fram sex frivilliga och lämpliga unga killar i åldern 15-16 år.

Innan vi påbörjade våra intervjuer med respondenterna arbetade vi med att utforma en intervjuguide. Intervjuguiden grundades utifrån fyra teman: *bakgrund, framtidsdrömmar, omgivning och familj, relation och fritid*. Utifrån dessa fyra teman konstruerade vi relevanta frågor. Det första temat handlar om ungdomarnas bakgrund. Här inledde vi med den öppna frågan "Berätta om dig själv?" "Vem är du?" (Bilaga 3) för att ungdomen själv skulle få identifiera vad han ansåg var viktig information att förmedla om sig själv samt skapa en lite bekväm början av intervjun. Vidare diskuterar vi andra temat som är om de unga killarnas framtidsdrömmar och vad drivkraften till att nå dit är. I det tredje temat rör frågorna mer om inkludering i samhället, framtida möjligheter respektive hinder, hur uppväxten i förorten har påverkat de unga killarna samt deras upplevelser av omgivningens syn på unga killar från förorten. I sista temat går vi in mer på diskussionen om familj, relationer och fritid just för att få en lite mer konkret bild av ungdomens bakgrund och var han kommer från.

Intervjuerna genomfördes i ett avskilt rum där vi som intervjuar samt intervjupersonen närvarande. Det bjöds på fika och vi frågade om lov att spela in intervjuerna och förklarade att det är för att få ett så adekvat material som möjligt och samtliga respondenter har samtyckt till de. Innan vi började intervjua fick respondenterna ett informationsbrev som de läste igenom för att förstå forsknings syftet och vi förtydligade även detta muntligt. Vi informerade sedan om de etiska principerna och respondenterna fick även denna information i ett samtyckesblankett som de fick läsa och skriva under på plats. Vi informerade då om frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet (Bryman 2018).

4.5 Analysmetod och bearbetning av empirin

Efter genomförandet av intervjuerna påbörjade vi transkriberings processen av det inspelade materialet. Syftet med att spela in intervjuerna är för att underlätta för forskaren att komma ihåg det som sagts i intervjuerna utan att behöva föra anteckningar under samtalet då det kan skapa en onaturlig miljö för samtalet. Inspelningen görs även för att underlätta analysen av den data som samlats in och för att kunna genomföra en så noggrann analys som möjligt

(Bryman 2018). Vi bearbetade det inspelade materialet genom att dela intervjuerna lika mellan oss för transkribering. Vi genomförde transkriberingen genom att lyssna på intervjuerna i sekvenser för och kunna få en så ordagrann transkribering som möjligt. Medan vi transkriberade markerade vi det citat som var av värde för vår analys och resultat.

Den forskningsansats vi ansåg var relevant för vår studie var fenomenologi.

“Fenomenologi är ett filosofiskt perspektiv baserat på omsorgsfull beskrivning och analys av medvetandet, och fokus på undersökningspersonernas livsvärld” (Kvale 2014). Unga killar i förorten är den centrala gruppen i vår studie. Vi ville besvara våra frågeställningar genom deras perspektiv och ha dem som primär källa för svaren vi sökte efter. Inom fenomenologi är man intresserad av att kartlägga människors upplevelser av världen till skillnad från andra analysmetoder som till exempel diskursanalys, där forskaren intresserar sig mer kring språket och hur språket konstruerar det sociala och den värld vi lever i. Fenomenologi har inte nödvändigtvis som mål att skapa en förändring i attityd utan mer att genomföra en reflektion och en analys av det man är intresserad av att veta genom intervjuerna. Att hjälpa läsaren till att få en djupare kunskap om den informationen som framställs med hjälp av intervjuerna (Kvale 2014). Inom kvalitativ forskning är fenomenologi alltså ett begrepp som brukas för att kunna förstå social fenomen utifrån hur agerande individer i samhället beskriver världen ur sitt eget perspektiv, med antagandet att verkligheten är det som individer uppfattar att den är (ibid 2014).

En annan analysmetod vi också utgick ifrån är tematisk analys. Sökandet av teman är något man använder i många genomföranden av kvalitativ analys som exempelvis narrativ analys, grundad teori, kritisk diskursanalys och kvalitativ innehållsanlays (Bryman 2018). För en del författare innebär tema en kod men för andra är det mer än en kod, utan för dem är det en grupp av koder (Ibid). Ett tema kan definieras som så att det är en kategori som identifieras av analytikern utifrån hans data och temat är kopplat till forskningssyftet (Bryman 2018). Inom tematisk analys ska man fokusera på att finna mönster i data som man delar in i teman och beskriver (Bryman 2018). Tematisk analys är en flexibel metod som ger en rik och detaljerad analys av den data man har, därför valde vi att använda oss av denna metod. Vi har delat in våra intervjufrågor efter olika passande teman för frågorna. Vi presenterade de olika teman för våra intervjupersoner för att underlätta för dem att uppfatta vilket ämne vi talar om när vi

ställer frågorna. Hela arbetet är även indelat i olika teman i form av rubriker som passar innehållet för att hjälpa läsaren att förstå kontexten. Även studiens resultat är tematisk indelad.

4.6 Metoddiskussion

Metoderna vi valt för genomförandet av denna studie har varit mycket givande för att vi ska kunna besvara våra frågeställningar på bästa möjliga sätt samt att öka vår förståelse kring ämnet. Vi beslutade att genomföra intervjuerna tillsammans, detta var ett beslut som vi samtalade om oss emellan och övervägde för och nackdelar med att genomföra dem enskilt eller tillsammans. Fördelen med att genomföra en intervju enskilt är att intervjupersonen kanske känner sig mer bekväm att öppna upp sig och talar om lite mer känsliga ämnen. Man skapar även en trygg atmosfär för personen om man talar med individen i enrum än att personen riskerar att känna sig utfrågad om man är fler. Men genom att vi närvarade tillsammans under intervjun strävade vi efter att skapa en mer diskuterande och trevlig miljö än en traditionell intervjumiljö.

Vi har en liknande bakgrund som ungdomarna vi intervjuade och detta var något vi upplevde vara en positiv faktor som höjde trygghetskänslan och resulterade till en mycket naturlig dialog. Ungdomarna kunde ägna mer tid åt att svara på frågorna om sig själva än att behöva förklara och rättfärdiga deras svar i rädsla om att bli missförstådda, och detta var något nästan alla killar uttryckte i slutet av intervjuerna. Samtidigt som det kan ses som positivt att ungdomarna kände att de inte behövde förklara eller motivera sina svar uppstår risken att vi missar en hel del av det som sägs. Ungdomarna antar att vi kan relatera till deras berättelser utan att de behöver utveckla det på grund av att vi har liknande bakgrund som vi nämnt i vår förförståelse. Det gör att vi ibland behöver be dem att utveckla sina svar istället för att vara snabba med och bekräfta att vi förstår. Ett exempel som uppstod var när en ungdom antog att vi hade förståelse för uttrycket "att tänka orten" eftersom att vi också är från förorten.

4.7 Forskningsetiska överväganden

Vid genomförande av en forskningsstudie är det viktigt att ta hänsyn till de etiska principerna då det är oftast människor man handskas med. Tim May pratar om två grundperspektiv för förhållandet mellan etik och samhällsforskning och dessa grundperspektiv är deontologisk

etik samt konsekvensetik (2009). Den deontologiska etiken innehåller en del regler och principer om hur forskningen ska genomföras. Forskaren ska ta hänsyn till att informera intervjupersoner och få ett samtycke för att kunna genomföra studien. Forskaren ska även värna om intervjupersonernas anonymitet och enbart använda materialet i forskningssyfte. Den konsekvensetiska principen förklarar mer om situationer som kan uppstå under forskningen och konsekvenserna av detta. Forskaren ska inte enbart informera om forskningssyftet utan även om att studiens offentlighet och vilka konsekvenser detta kan leda till (May 2009).

En fördel med denna studien är att de unga killarnas röster blir hörda genom att vi lyfter deras egna ord. Vi synliggör deras upplevelser av möjligheter och hinder som samhället ger dem för att nå sina drömmar. Dock finns en risk att vi som skriver uppsatsen bidrar till att vi reproducerar en tradition av kategoriseringar genom att anta att dessa ungdomar har vissa attribut. För att inte orsaka negativa tankar om deras utsatthet i efterhand som de blir lämnade med så frågade vi om vad de tyckte om intervjun och vad det väcker för tankar och känslor hos dem.

Med tanke på att vi skriver vår uppsats på kandidatnivå vilket innebär att studien kommer att publiceras offentligt så har vi tagit tillvara på dessa etiska grundperspektiv under forskningsstudien gång. Vi har informerat våra intervjupersoner om syftet med studien, hur vi kommer att gå tillväga samt att den slutliga produkten av forskningen kommer att publiceras offentligt för allmänheten.

Vetenskapsrådet forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning (2002) beskriver fyra etiska huvudkrav som forskaren ska värna om under genomförandet av en forskning. Dessa fyra huvudkrav presenteras och redogörs för nedan:

Informationskravet innebär att forskaren ska informera de personer som ingår i forskningen om forsknings studiens syfte. Vi har i vår studie informerat intervjupersonerna om vår forsknings syfte och detta har gjorts i form av ett informationsbrev och även muntligt för att säkerställa att de har förstått syftet och delaktighetens innebörd. Eftersom intervjupersonerna är över 15 år men under 18 år så har vi tagit extra stor hänsyn till att informera om syftet, de

metoder som kommer att användas, följer samt risker, vem som är respondent och att deras medverkan är frivillig enligt 16§ i lagen om etikprövning av forskning som avser människor (SFS 2003:460).

Nyttjandekrav innebär att uppgifter som är insamlade om enskilda individer får endast användas i forskningsändamål. Det som intervjupersonerna säger i vår studie är sekretessbelagt och kommer enbart att användas i forskningssyfte. All material om intervjupersonernas uppgifter kommer att förstöras när studien avslutas.

Samtyckeskravet innebär att de som deltar i studien har rätt att själva bestämma över sin delaktighet. Vi har informerat våra intervjupersoner om att deras medverkan i studien är frivillig och kan avbrytas när som helst utan några påföljder. Eftersom de ungdomarna är 15 år eller äldre, och har fått tydlig information om deras medverkan i studien och har förstått innebörden så räcker det med ett samtycke endast från dem själva enligt 18 § i lagen om etikprövning av forskning som avser människor ((SFS 2003:460)

Konfidentialitetskrav innebär att uppgifterna om personerna som medverkar i forskningsstudien ska ges största möjliga konfidentialitet och deras uppgifter ska förvaras på det sättet att obehöriga inte kan ta del av dem. För att minska risken av identifierbarheten av ungdomarna har vi avidentifierat dem i studien genom att namnge dem P1, P2, P3, P4, P5 och P6. P står för person. Denna typ av avidentifiering må framstå som opersonlig, men anledningen till varför vi valde att inte hitta på några namn till dem är för att dem har så pass vanliga (icke svenska) namn att även om vi hittade på namn skulle det komma för nära deras verkliga namn. Vi ville därav inte tilldela dem specifika egenskaper genom att namnge dem för att minimera risken att bidra till ytterligare stigmatisering.

Eftersom vår studie kommer att vara offentlig för allmänheten kan vi inte med säkerhet påstå att personerna som deltar i studien kommer att förbli anonyma. Vi kommer att försöka värna om deras anonymitet i allra största möjliga grad, dock finns det en risk att de från fritidsgården känner igen någons ord trots anonymiteten. Små ändringar gällande särskilt utmärkande mål och drömmar har omskrivits i resultatdelen för att ytterligare minimera risken för undanröjning av identitet.

4.8 Studiens tillförlitlighet

Eftersom att vi genomför en kvalitativ studie har vi valt att använda de fyra delkriterier för kvalitativ forskning (Bryman 2018).

Trovärdighet innebär ifall studiens resultat överensstämmer med respondenternas egna uppfattning av de undersökta fenomenet. Kriteriet innebär även att studien har undersökt det den syftar till att undersöka (Bryman 2018). I vår studie har vi ställt frågor endast i forskningssyfte och den material vi fått har endast använts i denna studie. Vi anser att studiens trovärdighet är hög eftersom vi studiens teorier är relevanta för studiens syfte och det finns en tydlig beskrivning av studiens genomförande (se 4.4 och 4.5). Vi har även svarat på våra frågeställningar och syfte, detta har redogjorts för i resultatavsnittet (se 5. Resultat och analys).

Andra kriteriet är *överförbarhet* som innebär huruvida resultatet håller streck även i en annan kontext eller i samma kontext men annan tidpunkt (Bryman 2018). Överförbarheten är alltid svår att uppfylla inom kvalitativ forskning eftersom den tenderar att fokusera mer på det kontextuellt unika och är ointresserad av mängd data (ibid). Vi har genomfört en kvalitativ studie med människor som uttrycker sina tankar och känslor vilket gör att om studien skulle genomföras en gång till så kan vi inte garantera att resultatet skulle se precis likadant ut då vi inte vet om intervjupersonerna hade sagt samma sak. Vi som forskare påverkar också resultatet på sättet vi ställer frågorna och gör våra egna tolkningar. Därför kan vi inte påstå att andra forskare hade tolkat på samma sätt och fått samma resultat. Dock kan vi se genom att jämföra vårt forskningsresultat med andra forskares studier som har studerat samma ämne att det också kommit fram till liknande resultat vilket talar för viss överförbarheten.

Tredje kriteriet *pålitlighet* innebär hur väl studien redovisar processens genomförande av forskningsstudien (Bryman 2018). Vår studie innehåller ett kapitel med metodologisk överbäggande där vi diskuterar val av metod, tillvägagångssätt samt de etiska aspekterna därav anser vi att studien uppfyller pålitligheten.

Fjärde kriteriet är *möjlighet att styrka och konfirmera* och syftar till att forskaren strävar efter objektivitet i största möjliga mån (Bryman 2018). Ens egna förförståelse påverkar alltid på ett eller annat sätt, dock är det viktigt att vara medveten om hur ens förförståelse påverkar

studien (ibid). Vi har diskuterat om vår egna förförståelse och hur detta påverkar studien samt de för- och nackdelar som uppstod av detta i 1.4 Förförståelse. Vi som genomför studien har diskuterat vår subjektivitet både sinsemellan och med vår handledare vilket gör att vi är medvetna om denne och det gör oss mer objektiva som forskare.

5. Resultat och analys

I följande avsnitt presenterar vi resultatet av vår studie enligt följande teman; *framtidssyn, klassfaktorer, framtida möjligheter och hinder* samt *utanförskap och samhörighet*. Utifrån denna tematiska indelningen kan vi lättare svara på våra frågeställningar som är följande; hur föreställer sig killarna sin framtid? och vilka möjligheter respektive begränsningar upplever de unga killarna att samhället “ger/signalerar dem”?

Eftersom att vi har utgått ifrån en fenomenologisk ansats så kommer vi att använda citat direkt från respondenternas berättelser. Detta är för att öka förståelsen av sociala fenomen utifrån hur respondenterna beskriver världen ur sina perspektiv (Kvale 2014). Vi kommer även att genomföra en tematisk analys genom att dela upp resultatet i olika teman som kan kopplas till forskningssyftet.

5.1 Framgång är att må bra

Under denna rubriken kommer vi att redogöra för killarnas framtidsdrömmar och deras syn på de möjligheter respektive hinder som samhället signalerar till dem gällande möjligheten att uppnå sina drömmar. Detta temat kopplar vi till den första frågeställningen; *hur föreställer sig killarna sin framtid?*. Vi kunde se ett tydligt samband i ungdomarnas svar gällande de faktorer som påverkar deras framtidsmöjligheter vilket kommer att presenteras mer i de andra teman.

Ungdomarnas svar på frågan om framtidsdrömmar var skiljaktiga men väldigt intressanta. Det var intressant i den benämning att killarna hade helt skilda framtidsdrömmar och unika sätt till hur de skulle nå dit. Dem flesta hade en positiv syn på framtiden och kunde se sig själva uppnå sina mål.

Mitt drömjobb är att arbeta inom [serviceyrket] och sen när jag är klar med skolan så skulle drömmen vara att öppna flera [verksamheter] över hela scandinavium. (P1)

P1 berättade att han redan börjat manifesteras sin dröm genom att ha öppnat en egen [verksamhet] i området där han bor trots sin unga ålder. Intresset för [serviceyrket] väcktes i ung ålder, då respondentens pappa arbetade på en [serviceverksamhet]. P1 tillbringade mycket av sin tid i [verksamheten] vilket gjorde att han öppnade upp ögonen och fattade tycke för yrket. P1 berättar om hur han upplevde att ingen trodde på att han skulle klara av att öppna en egen [verksamhet] på grund av hans unga ålder. Detta gjorde att han fick motivation nog till att motbevisa detta för alla. P1 är inte ensam om att redan ha börjat resan till att förverkliga sin framtidsvision genom att delta i olika aktiviteter som ska främja deras färdigheter såsom P2 och P3 berättar nedan.

Mitt drömjobb är att bli professionell fighter. Min äldsta bror har tränat mig så jag är bra på boxning, MMA och sånt. Jag gymmar just nu och jag ska börja MMA om några månader eller ett år. (P2)

Jag håller på att läsa till elektriker så jag vill arbeta med det i framtiden (...) Så länge jag mår bra och min familj mår bra så är det allt för mig, jag har inga andra stora drömmar utan detta är allt för mig. (P3)

Flera av ungdomarna har redan börjat göra aktiva val för uppnå deras mål. Dem har på olika sätt börjat ägna sig åt *aktiviteter* som relaterar till deras intresse eller gjort aktiva val i skolan som ska hjälpa dem nå dit dem vill. Så som P2 berättar om att han drömmer om att bli en professionell fighter inom MMA och har därför börjat gymma för att nå dit. P3 har redan valt utbildning som ska ge honom kunskap och färdigheter till att kunna bli elektriker som han strävar efter att bli. I studien *Understanding the reproduction of health inequalities* kom man fram till att valet av aktivitet präglas av den socioekonomiska bakgrund individen har, och man kan till viss del se den kopplingen i vår studie med. Ingen av våra respondenter var medlemmar i en organiserad förening för den aktivitet dem utför utan tränade själva eller tillsammans med syskon eller bekanta. Ungdomarna ägnar sig till aktiviteter som är av intresse för dem och som de tycker är roligt, samma resultat visade studien *Unga med attityd*

där deras resultat visade på att unga ägnar sin fritid till aktiviteter där dem får uttrycka sin personlighet.

I frågan om var våra respondenter ser sig själva om 10 år fick vi skilda svar. Samtliga av respondenterna hade en väldigt skarp vision om att skaffa familj med ett stabilt jobb och andra tänkte i så långt fram.

Om 10 år är jag 26 år, då ska jag ha ett stabilt jobb inom något företag, en stabil inkomst och en stabil familj. Jag ska ha familj när jag är 25 inshallah. Mitt drömjobb är att jag ska bestämma efter mina villkor, jag vill inte att någon ska säga att jag ska vara någonstans en viss tid utan jag ska bestämma tiden. (P4)

Jag tänker inte på sånt, jag tänker mer på vad jag ska göra idag och imorgon (...) Skola, träna, vara ute. Om jag fortsätter med mina rutiner så kanske jag öppnar ögonen för fler yrken som jag tycker är intressanta. (P2)

Respondenterna har en ide om vad dem vill göra i framtiden och arbetar med att utveckla sig själva till att nå sin bästa potential. De talar om familj och stabila yrken såsom P4, medan andra inte tänkte speciellt långt fram i framtiden utan la mer fokus på att klara nuet. Men när vi bad de drömma stort så öppnade de upp sig för möjliga framtidsdrömmar de kunde tänka sig vara intressant. Trots detta så förknippade inte våra respondenter deras syn på framtiden och framgång med mängden av kapital det ägde P1 berättar framgång för honom är när han gör något som han tycker är roligt och att det inte ligger i pengarna för honom "(...)Pengar är viktigt men pengar för mig är något som driver mig till att göra något jag gillar." Pengar är bara det redskap som behöver tillföras för att kunna nå dit han ville. Detta var ett återkommande påstående bland våra respondenter.

Så länge jag mår bra och min familj mår bra så är det allt för mig, jag har inga andra stora drömmar utan detta är allt för mig. (...) Så länge man trivs, är glad så har man mer energi för att göra det man vill göra. Om samhället inte funkar så bra och man kanske umgås med dåliga vänner och då kommer jag själv också må dåligt då kan man

hamna i fel plats som t.ex sälja grejer. Man måste ha bra vänner för att nå ett bra mål.
(P3)

Att man själv mår bra. Allt börjar inom i än själv och vad folk ser eller inte ser är inte det viktigaste. Det du själv tycker är framgång är framgång. Framgång för mig är att göra något som jag tycker om, de är stort steg för mig. (P5)

Majoriteten av våra respondenter uttryckte vid flera tillfällen under deras intervju och genom alla våra intervjuer, att hälsa och välmående var en ständig definitions faktor till innebörden av "framgång". Deras framtidsvision inkluderade bildning av familj och att ha ett vanligt och stabilt arbete för att kunna tjäna pengar. Pengarna i sig var alltså inte den initiala drivkraften. Det handlar inte om att tjäna pengar för att bli rika och köpa dyra prylar eller dyra resor utan mer för och försörja sig själva och sin familj. Så länge man mår bra och tycker om det man gör så är man framgångsrik. P3 talar om att det är viktigt för honom att ha bra vänner för och hålla sig borta från att "sälja"(narkotika). De andra killarna som citerats ovan talar om hur viktig familjen är för de, att pengar i slutet av dagen inte är det som definierar framgång för dem.

Familjen och omgivningen är ytterligare en signifikant faktor för ungdomarnas inspirationskälla. En ett par av ungdomarnas intresse av det dem vill bli gavs upphov till genom olika människor i deras omgivning. Det är olika personer som dem på ett eller annat sätt inspireras av, en bror, förälder eller/och fritidsledare. Precis som P1 som blev inspirerad till att arbeta inom samma serviceyrke som sin pappa. Även de andra ungdomarna har blivit inspirerade av äldre personer kring dem.

Jag tror att jag kommer att jobba med ungdomar. Inte på något kontor utan mer fysiskt arbete. Ett mer socialt arbete. Jag ville först bli basket- eller fotboll spelare men sen såg jag upp till de som arbetar med ungdomar så jag blev inspirerad. (P5)

Min äldsta syster och bror är byggingenjörer och min bror är MMA fighter. Och jag fick följa med min bror till jobbet och jag tyckte det var nice att jobba där. Jag har

också gått till gymnasiemässan och läst mycket om byggbranschen och det lät intressant. (P2)

P5 ser till exempel väldigt mycket upp till sin fritidsledare och imponeras av hans jobb med ungdomarna och den förändring han åstadkommer hos ungdomarna och vill jobba med samma sak. Detsamma gäller när det kommer till P2 vars storebror är en byggingenjör och tränar MMA. En dag fick P2 följa med storebrodern till hans arbetsplats och blev inspirerad av arbetsplatsen och arbetet samtidigt som han även inspireras av broderns fritidsintresse. Detta påvisar hur viktigt det är för ungdomarna att ha individer runt omkring sig som gör bra saker för ungdomarna att se upp till, då dem påverkas av de människor som är inkluderade i deras omgivning och ökar på både deras sociala och kulturella kapital (Hörnqvist 2016). Musik och den kultur som ungdomarna anammar är ytterligare en faktor som ungdomarna betraktar som något som påverkar deras självbild men även samhällets bild av dem. En av ungdomarna berättar för oss hur många rappare sjunger om att till exempel hata på polisen, men när han själv fick tala med en polis insåg han att den bilden som rapparna projicerar i sina texter inte helt stämmer med den bilden han fick av den trevliga polismannen han träffade på.

(...) Det är ungdomar som håller på med fel grejer men dem tror det är rätt för att vissa rappare har nämnt det i några låtar. (...) Till exempel det finns en rappare han är känd och pratar mycket om narkotika. Han rappade i en låt "Fuck the police" hela sveriges ungdomar sa efter honom Fuck the police för dem tror det han säger är rätt. Musiken påverkar, dem äldre som håller på med narkotika påverkar, dem som håller på med negativa saker det är de som påverkar. Så egentligen det är inte ungdomarnas fel, dom blir bara påverkade. (P1)

Det går att dra många kopplingar genom de ovanstående citaten till Bourdieus teori om habitus och hans skildring om hur individers beteende präglas av den sociala omgivningen. Alla våra respondenter påverkades av sin omgivning på ett eller annat sätt, vare sig det handlade om att omgivningen visade stöd och en tro på att ungdomen kunde uppnå sin dröm, eller som P1 nämner att hela hans samhällssyn och synen på polisväsendet formades av hur hans omgivning betar sig mot och talar om polisen.

Bourdieu talar i sin teori även om kapital (se 3.2 Habitus) och detta är något vi tydligt kan utläsa ur respondenternas citat. Där dem talar om hur viktigt det är för dem att ha en stabil ekonomisk, social och symboliskt kapital. Ungdomarna syftade på att de ekonomiska kapitalet skulle hjälpa dem gynna sitt sociala kapital, och för att stärka sitt ekonomiska kapital behöver dem de symboliska i form av till exempel en utbildning.

Sammanfattningsvis kan vi se att ungdomarna lägger en stor vikt i att de vill må bra, göra det man tycker om samt ha en ekonomiskt stabil framtid. Framtidsdrömmarna kretsar kring att bilda familj och nå sina mål genom att göra det som krävs för att uppnå sina specifika mål.

5.2 Klassfaktorer

Vi har tidigare i arbetet presenterat konsekvenser av klasskillnader och även lyft segregationen som en konsekvens som bidrar till att bibehålla dessa klassklyftor. I våra samtal med de unga killarna bekräftades mycket av de resultat som andra forskningar visar på, specifikt när vi ställde frågor om deras omgivning men även i frågor gällande familj och bakgrund (se bilaga 3). Vi diskuterade om ungdomarnas uppväxt i förorten har påverkat deras framtidssyn. Detta temat kopplar vi till vår andra frågeställning som är: *“Vilka möjligheter respektive begränsningar upplever de unga killarna att samhället “ger/signalerar dem?”*. Vi kommer även analysera detta utifrån ett klassperspektiv.

Majoriteten av våra respondenter är av arbetarklassbakgrund där föräldrarna arbetar i lågavlönade yrken och behöver arbeta många timmar för att kunna försörja sina familjer. Några av respondenternas vårdnadshavare har utbildning från sina hemländer som dem av olika anledningar inte har kunnat validera och använda sig av på grund av det krigsdrabbade området det kommer från.

Pappa läste ekonomi i [hemlandet] och min mamma har också pluggat, jag tror som ingenjör men hon kunde inte hämta hit sitt intyg och jobba med den här. Det blev mycket press på de så dem skilde sig. Jag var också kaos så jag förstörde allt för

henne. Men nu hon pluggar komvux och får CSN så hon ska kunna försörja oss men just nu är det jag som försörjer dem via [verksamheten]. (P1)

Denna situation gör att respondenternas familj hamnar i det som kallas social stängning eller "social closure" (se 3.1) då deras föräldrar är i behov av ett formellt godkännande av en institution för kunna utföra de yrke de har kompetenser inom från sina hemländer. Alltså är detta ett typexempel av en institutionaliserad barriär mellan olika klasser. P1 och P3 känner även att dem behöver ta ett stort ansvar för att få hushållsekonomin att gå runt. Förhållandet till pengar handlar om att det är något man måste ha för att kunna klar sig och må bra. Här bekräftas de som vi talade om i tidigare avsnitt (se 5.1) att framtiden handlar om att få ett arbete med en stabil inkomst för att de ska kunna försörja familjen och må bra.

Ytterligare en klassfaktor som bär en synnerlig roll för ungdomarnas möjligheter är skolan och relationen till det akademiska. För att nå alla sina framtidsdrömmar bekräftade killarna att skolan är viktig men samtidigt som de berättar att skolan är viktig medgav de också att de såg det som ett hinder på grund av svårigheter. Det är denna typ av klassreproduktion och svårigheter som Bourdieu lyfter i sin tolkning om klass (se 3.1.1) De flesta av ungdomarna uppger att de har skolsvårigheter och kämpar för att kunna nå godkänt resultat bland annat P2 som berättar för oss att han har börjat ta skolan på allvar och ser att han är kapabel till få bättre betyg. Skolsvårigheter i sig blir en klassfråga då många av ungdomarna kommer från hushåll med inkomster som är lägre än medelinkomsten vilket innebär att de äldre syskonen får arbeta och hjälpa till hemma. Detta gör att ungdomarna och deras syskon tar på sig ett stort ansvar redan i tidig ålder på det sättet som P3 bland andra berättar här nedan. Vilket kan flytta fokuset från skola till hushållet och försörjning av familjen.

Min mamma kan inte svenska så det är pappa som jobbar. Mamma tar hand om oss hemma och om hemmet. Mina syskon jobbar också och hjälper till hemma, det är mina syskon som hjälper mig med mina läxor om jag behöver det. Mina föräldrar vill bara se oss lyckas. (P3)

Tidigare i vår studie redogjorde vi för sociala ekludering och utanförsök (se 2.5) även dessa är klass faktorer. I studien *Social Exclusion among Peers* redogöra dem i sitt resultat hur

invandrare kan utsättas för socialexkludering på grund av sin etniska bakgrund. I vår studie uppger våra respondenter samma känsla av stigmatisering och avvikande stämpel på grund av sitt ursprung.

(...)Dem får alltid dåliga bilder av oss i min ålder, typ att om någon i förorten är kriminell då är alla som bor där där kriminella. Det handlar mycket om vilka kläder du har, om man har ljusa kläder och märkeskläder så kanske dem inte misstänker en men om jag har t.ex svarta kläder och svart keps så misstänker dem mig direkt. (P3)

Klass yttrar sig bland annat genom hur man klär sig eller området man bor i (Hörnqvist 2016) och P3 lyfter en mycket spännande aspekt i hur han upplever att han betraktas av omgivningen när han inte befinner sig i sitt bostadsområde. P3 berättar att misstankarna uppstår på grund av hur han och hans vänner betar sig när dem är flera tillsammans, hur dem ser ut och klär sig. Detta är en konsekvens av den segregerade samhällsstrukturen och de rådande maktstrukturer i samhället. Ungdomarna talar inte i vetenskapliga termer men det går att dra distinkta kopplingar till klass och hur klass och klasskillnader sker som kan upplevas som ett hinder i sig. Detta diskuteras och analyseras mer under nästkommande rubrik.

5.3 Framtida möjligheter och hinder

För att nå sina framtidsdrömmar krävs det att man har möjligheter och förutsättningar till att göra detta. Nedan presenteras de unga killarnas syn på sina möjligheter respektive hinder som de upplever att samhället ger dem. Detta temat kopplar vi till vår andra frågeställning som lyder; *vilka möjligheter respektive begränsningar upplever de unga killarna att samhället "signalerar dem"?*

I det tidigare avsnittet talade om ungdomarnas syn på skola ur ett klassperspektiv. I detta avsnitt kommer vi redogöra för samtliga respondenternas berättelser kring hur skolan är en viktig förutsättning för att nå deras framtidsdrömmar. Detta manifesteras i nedanstående citat som representerar majoritetens svar av deltagarna.

Skolan är jobbig men det är nyckeln till allt. (...) Jag har öppnat ögonen och insett att skolan är viktig. (P2)

Trots att en del av ungdomarna har vissa svårigheter i skolan så delade samtliga denna åsikt. Genom intervjuerna framträdde även från samtliga respondenter att viljan är en viktig faktor för att nå sina framtidsdrömmar.

(...) Asså man kan inte bli något om man inte vill det starkt. Det gäller att ha disciplin och tålamod för det kommer inte hända över natten bara. (P6)

De flesta ungdomars vardag består av att gå i skolan vilket är en stor förutsättning som inte är självklar för alla i världen, dock kan en del ungdomar även stöta på en del hinder.

Ungdomarna pratade om att ett problem som de upplever är ett stort hinder är att "dem är som dem är". Med dessa ord berättar ungdomarna om hur omgivningen redan har förutfattade meningar om unga killar från förorten, vilket påverkar deras sociala förutsättningar och möjligheter negativt. Nedanstående citat är en dialog mellan intervjuaren och P2.

Upplever du att du passar in i samhället utanför [bostadsområdet]? (Intervjuare)

Nej. Häromdagen åkte jag till [stad] och träffade politiker och då kände jag mig inte välkommen. Jag äter inte med gaffel i vänster hand, kniven i höger och papper på låret. Dem pratar konstigt också, jag pratar mycket med slang men dem pratar "ren svenska". Det var mycket annorlunda. (P2)

Hur fick det dig att känna? (Intervjuare)

Alltså jag kände mig trygg, men om det hade funnits mer invandrare så hade det varit skönare stämning för då skulle man kunna snacka mer. Om det hade varit typ 15 personer från [bostadsområdet] och några från andra förorter så hade det varit chill. (P2)

Utifrån habitusteorin krävs det att man tar till vissa insatser för att kunna erkännas av ett annat fält. I detta sammanhang blir de olika fälten förorten och det som är utanför förorten.

Erkännandet i de fältet som man vill passa in i kräver således att man anpassar och efterliknar sitt beteende efter det befintliga fältet (Carle 2015). P2 uppger att han inte upplever att han

passar in i de fält som han befann sig i [stad]. Människorna är internaliserade på ett annat sätt och lever i en miljö med annorlunda normer och regler vilket får P2 att klassas som avvikande i deras fält. P2 uppger att han hade önskat att fler människor från hans bostadsområde skulle varit där för att han skulle känna sig mer bekväm. Människorna i bostadsområdet lever i sitt fält där de har sina normer och regler där P2 passar in och inte klassas som avvikande.

Samhället ser på oss killar som bor i förorten som kriminella. Att han begår brott och inte sköter sig på grund av hur han klär sig. Jag går på ett visst sätt i skolan och folk påstod att de visste vart jag kom ifrån baserat på min gångstil. (P4)

Vi såg ett samband mellan ungdomarnas svar gällande deras syn på de hinder som samhället signalerar dem för att nå sina framtidsdrömmar. Ungdomarna talade om hur de upplever att det är ett hinder att de känner att de inte passar in i samhället och känner sig stämplade från omgivningen som har fördomar om deras beteende och utseende. De känner att samhället har målat upp en bild av hur unga killar från förorten är vilket de upplever inte stämmer överens med hur de ser på sig själva. Även de ungdomar i Forkby och Liljeholms (2011) studie berättade att omgivningens syn på förorten är väldigt stigmatiserande vilket påverkar dem negativt och medför en risk att de förlorar hoppet om framtiden. Känslan av att betraktas på ett visst sätt som inte stämmer överens med hur man betraktar sig själv kopplas till stämplingsteorin som vi tidigare redogjort för (se 3.3). Stämplingsteorin aktualiseras i samband med att ungdomarna berättar om att de själva upplever att de blir stämplade av samhället. Ungdomarna har även ett habitus som utmärks av den stil de har och sättet de talar på som skiljer sig från normen i samhället. .

Jag har sökt ett jobb som jag gärna ville ha men fick inte det och det kändes som att anledningen till att jag inte fick jobbet var för att jag inte är som de andra som arbetar där. Jag är en kille från förorten och har en invandrarbakgrund vilket skrämmer väldigt många för det känns alltid som att folk har redan en bild av mig utan att ens känna mig eller ha pratat med mig. Dem ser mig som en farlig ‘‘invandrarkille’’. (P6)

Enligt P6 fick han inte de jobbet han sökt till på grund av faktorer som etnicitet, kön och att han är från förorten vilket utmärker sig från resterande anställda på företaget. Han upplever att

omgivningen redan har förutfattade meningar om honom. P6 talar om att han känner att samhället har redan stämplat honom som en "farlig invandrarkille". I Giddens & W. Sutton (2014) beskriver dem att de som befinner sig i den övre klassen är de som formulerar reglerna och väljer vem som ska stämplas som avvikande. P6 berättar att han kände sig underordnad och maktlös då han inte fick någon chans att visa sina prestationer. Företaget besitter en hög status i samhället vilket ger dem makten att stämpla de som har en lägre status i samhället som avvikare (Forkby & Liljeholm Hansson 2011). Här uppger P6 att han upplever att företaget har stämplat honom som en avvikare då han anser att han har egenskaper som utmärker sig på ett avvikande sätt jämfört med resterande personal.

När vi talade om framtiden sa P2 att han inte "tänker orten". När vi bad honom definiera vad det innebär att tänka orten svarade han på nedanstående sätt;

Jag tänker inte orten. Jag vet att många unga säger jag orkar inte med skolan utan tänker att det ska ta hand om familjen genom snabba pengar och sånt. (P2)

Vad betyder att tänka orten? (Intervjuare)

Enligt samhället så betyder det att gå fel väg, att sälja knark och jag vet inte vad. Att hålla på med sånt är inte långsiktigt, man kanske får pengar i några år men sen kommer man ha det svårt i livet. (P2)

Den stigmatiserande definitionen av "orten" internaliseras hos individer och manifesteras att betraktas som en negativ benämning på grund av bland annat media. P2 definierar begreppet "orten" i en negativ kontext som han uppger är samhällets perspektiv.

Vad upplever du att omgivningen har för bild av de som bor i området? - Intervjuare

Dem lyssnar mycket på media. Dem har inte upplevt hur vi har det här. Om jag ska vara ärlig [bostadsområdet] är en av de skönaste orterna för alla känner varandra här. Vi är inte vänner vi är familj här. Om de som inte är härifrån kommer hit med öppna armar så kommer vi att visa dem hur det är här. Vi kommer ta dem till fritidsgårdar och sånt, inte att dem bara lyssnar på media och får en bild att [bostadsområdet] är si eller så. Om dem läser att det har blivit upplopp i förorten så måste dem veta varför det blev upplopp. Om jag bodde i ett annat område och läste mycket på media om

upplopp och bilbränder då hade jag också blivit rädd att gå till området men jag hade ändå testat att gå dit och kollat vad det är. Jag hade besökt fritidsgårdar och så. Jag skyller inte på barnen utan jag skyller mer på föräldrarna för att det är dem som svartmålar orten. Jag hade en svensk vän som var rädd att komma hit men när han kom hit var det chill för han gillade det men hans föräldrar uttryckte sig rasistiskt mot oss. Han sa till sina föräldrar att orten är chill och han har kul här med oss och att medias bild inte är sann men hans föräldrar vägrade tro på honom. (P2)

Synen på förorten av allmänheten har länge haft en negativ stämpel. Som det nämns i rapporten *Miljonprogram och media - föreställningar om människor och förorter* (2000) förknippas förorten oftast med ett otryggt område i media. Detta gör att människorna som bor i området stigmatiseras av de företeelser som media bidrar med (Ericsson et al., 2000). Media framställer oftast unga killar orsaken till samhällsproblem genom att använda rubriker som bland annat "Pojkar döms för stenkastning mot polis" som är skriven av Kaisa Lappalainen i Aftonbladet (2016). Man gör en uppdelning mellan de som bor i förorten och det resterande samhället med "de elaka" och "de goda". Människorna i förorten är de som kategoriseras som "de elaka" och resterande blir "de goda" vilket skapar den samhälleliga stämpeln enligt Goldberg. Han menar att ju oftare den negativa självbilden bekräftas desto mer etableras den hos individen (2010). Förorten har en otrygg stämpel som bekräftas av media vilket gör att allt fler människor börjar etablera denna stämpeln och accepterar den. Som vi ser på citatet ovan har P2 en uppfattning på hur det är att "tänka orten" då normerna i samhället har etablerat detta tankesätt hos individerna.

Jag vet att så länge jag bor här i [bostadsområdet] så kommer folk alltid ha en viss bild av mig vilket kommer att försvåra mina möjligheter i framtiden. Jag är invandrare, mitt namn är utländskt, jag bor i orten och jag är en kille. Hur stora chanser tror du jag har jämfört med en Oscar från Örgryte? (P6)

På frågan om P6 skulle vilja bo kvar i förorten i framtiden svarade han att han såg det som ett hinder eftersom att han ansåg inte att det på något sätt gynnade hans framtida chanser till att uppnå sina drömmar. P6 känner sig stämplad av samhället. Goldberg påstår att ju äldre barnen blir desto mer lär de sig vad som är socialt acceptabelt respektive oacceptabelt i samhället.

Här ser vi att P6 har förstått att normen i samhället stämplade unga killar från förorten som avvikare. På grund av dessa faktorer upplever P6 att det är ett hinder att bo kvar i förorten i framtiden.

Sammanfattningsvis kan vi utläsa att ungdomarna upplever att det finns möjligheter att uppnå sina framtida drömmar men även en hel del begränsningar. De trycker väldigt mycket på att trots att de trivs bra i förorten så är det ändå en begränsning i sig. Ungdomarna uppger att förorten är stämplad och stigmatiserad av omgivningen vilket gör att människorna som bor där också tillskrivs avvikande egenskaper vilket påverkar deras sociala möjligheter i samhället.

5.4 Utanförskap och samhörighet

Vi kommer att koppla även detta temat till vår andra frågeställning *”Vilka möjligheter respektive begränsningar upplever de unga killarna att samhället ”ger/signalerar dem?”* och koppla detta till Goffmans (2011) teori om stigma.

Ungdomarna berättar att de ser sitt område som sitt samhälle och känner en stark samhörighet med alla som bor där. De upplever att samhället har en skev bild på förorten då de har upplevt att folk har fördomar om området trots att de inte varit där. En av de unga killarna berättade om hur hans vänner som inte bor i området inte vågar komma på besök i farhåga om att bli bestulna på sina ägodelar.

Samhället har en syn på förorten som att det är farligt att bo här. Det finns en kille i min klass han är svensk jag sa till han att komma till [bostadsort] han svarade att han inte vill komma hit för att man skulle ta hans kläder. Men det där kan väl lika gärna hända i stan, men han svarade så just när jag sa till han att komma till [bostadsort].

(P4)

Men precis som P4's etniskt svenska kompis uttrycker att han inte vill komma till deras bostadsområde i förorten, uttryckte ett par ungdomar som vi intervjuade att de inte tror att de skulle passa in i ett svenskt befolkat område heller.

Här känner jag mig hemma, det känns som att detta är mitt hem. Om jag går till en annan plats känner jag mig inte hemma. Går jag till exempel till ett svenskt område kommer det vara helt annorlunda för mig. (P6)

Jag är invandrare och trivs mer med invandrare, skulle jag bott i ett svenskt område med bara etniska svenskar så skulle jag känna mig utanför. Svenskar har ganska dålig bild av oss invandrare, dem skyller på oss för att förstöra samhället. (P3)

P6 och P3 berättar här att de uppfattar sig inte som en del av det stora kollektiva samhället de lever i. De uttrycker en känsla av utanförskap och socialexkludering av samhället utanför [bostadsort] men inom [bostadsort] beskriver de en känsla av stark samhörighet. Dessa ungdomar upplever att deras etnicitet anses som ett problem för svenska samhället då de upplever att de anklagas för att förstöra samhället. Studien av Plenty och O.Johansson (2016) visar att det är en utmaning för ungdomar med invandrabakgrund att integreras i samhället. Att vara invandrare associeras med flera aspekter av social exkludering. Resultatet av Plenty och O.Johanssons (2016) studie visar att det är av vikt att förstå de faktorer som ungdomarna får utstå när man försöker bekämpa social exkludering.

Ungdomarna berättar att när de lämnar [bostadsort] upplever de att människor runt omkring dem har en fel uppfattning av dem utifrån omgivningens attityder. Enligt ungdomarna beror detta på bland annat ungdomarnas val av klädsel, beteende och vissa antydanden som uttrycks via media. Här uppger även P5 en känsla av socialexkludering i samhället utanför [bostadsort].

I [bostadsort] känner jag mig som en del av samhället för vi är som en familj här men om jag skulle gå utanför [bostadsort] så skulle jag aldrig känna mig som en del av samhället. (P5)

Ungdomarna upplever att de inte känner sig delaktiga i samhället utanför [bostadsort] vilket medför en känsla av utanförskap. De berättar att känslan av utanförskap medför i sin tur ett stigma hos ungdomarna vilket de anser är en faktor för framtida möjligheter respektive hinder. Enligt Goffman (2011) är det de ‘normala’ som tillskriver stigma på de som dem

anser är avvikande. De som tillhör kategorin "normala" är de individer som följer den normen som råder och har ett beteende som är socialt accepterat. Som Giddens & W. Sutton (2014) beskriver så är det om individens stämpling övergår till en känsla av utanförskap som det övergår till stigma hos individen. Ungdomarna beskriver en känsla av utanförskap i samhället på grund av att de tillhör en minoritet som stämplas som avvikande vilket medför stigma hos dessa ungdomar.

Goffman (2011) redogör för flera typer av stigma och det som passar in i vår studie är gruppstigma. Gruppstigma är den sociala stigma som klass, kön, etnicitet eller religion som försämrar individens sociala möjligheter och utsätter individen för diskriminering. Som vi tidigare diskuterat så anser ungdomarna att faktorer som etnicitet, kön och ålder är ett hinder för dem för framtida möjligheter i samhället. Faktumet att förorten oftast förknippas med invandrare och utanförskap och de finare områden med svenskhet och överklass tyder på att det är de överordnade i samhället som tillskriver egenskaper som avvikande hos individer. Ungdomarna berättar att de inte passar in i andra områden på grund av deras etnicitet, kön och ålder som de upplever förmedlas av media och omgivningen, detta visar tydligt en känsla av stigmatisering hos dem.

Sammanfattningsvis kan vi utläsa att ungdomarna upplever att inom [bostadsområdet] har de en stark samhörighet och upplever möjligheter. De uppger att [bostadsområdet] är deras samhälle och de är som en familj där som stöttar varandra, de känner sig delaktiga och samhöriga. Dock upplever dem att de känner en stark begränsning utanför [bostadsområdet] eftersom att de känner sig inte välkomna i samhället utanför. Vi kan se att samtliga respondenter upplever att samhället har förutfattade meningar om unga killar från förorten vilket leder till att de stämplas som avvikare. Ungdomarna berättar att de inte känner sig delaktiga i samhället utanför [bostadsområdet] utan hamnar istället i ett utanförskap som sedan leder till en känsla av stigma. Stigma och den avvikande stämpeln sätter en hel del begränsningar för unga killar att nå sina framtida mål genom att omgivningens attityder påverkar deras förutsättningar i samhället.

6. Avslutande diskussion

Drömmen om den svenska drömmen? är titeln på vår uppsats vilket syftar på frågan om dessa ungdomar har en framtidsdröm som passar in i den svenska drömmen. Vad innebär den svenska drömmen egentligen? Sverige är "lilla landet lagom" och stereotypen av den svenska framtidsdrömmen är att ha ett yrke med en stabil inkomst, betala sin skatt, bidra till den svenska välfärden, eventuellt bilda en egen familj och dra sitt strå i stacken. Detta faller inte långt från vad de flesta av ungdomarna svarade på frågor om deras framtidsdrömmar.

I vår studie har vi fokuserat på att belysa ungdomarnas tankar om framtiden och deras syn på möjligheter och begränsningar till att uppnå sina mål. Genomförandet av studien gjordes möjlig med hjälp av kvalitativa intervjuer med unga killar i en förort i Göteborg. Under intervjuerna uppkom intressanta och djupa diskussioner om faktorer som påverkade ungdomarnas framtida möjligheter att nå dit dem vill. De framträdande faktorer som ungdomarna lyfte fram som ett hinder var bland annat medias bild av förorten och ungdomarna som bor där, utanförskapet och känslan av stigma. Valet av vårt forskningssyfte grundar sig i det vi får se och höra i dagens samhälle där det råder orättvisa bland vissa folkgrupper i samhället vilket är ett socialt problem. Resultatet av studien visar att grupper ställs mot varandra där olika regler och normer konkurrerar för sin ställning i ett samhälle där alla inte passar in inom den rådande normen, vilket får vissa grupper att känna sig stämplade som avvikare. I vårt resultatet visade det sig att killarna som lever i denna förort, befinner sig i en miljö av gemenskap och samhörighet inom deras bostadsområde. Trots känslan av samhörighet och gemenskap i det egna området upplever dem en känsla av utanförskap gentemot resten av samhället som grundar sig i upplevelsen om felaktiga fördomar från allmänheten. Dem upplevde inga begränsningar från sin direkta omgivning, utan där fann dem stöd, trygghet och möjlighet. Begränsningarna och känslan av oro väcktes utanför området. Ungdomarna är inte ensamma i sina känslor utan denna typ av stigmatisering och stämpling är något som tyvärr är ett återkommande fenomen i samhället och bekräftas i en mängd av forskning som studerat fenomenet, inte minst inom den tidigare forskning vi redogjort för i vår studie.

Vi har genomfört vår studie i ett bostadsområde i Göteborg som klassas som en förort. Förorten framställs oftast i negativa kontexter som resulterar en stigmatisering av bostadsområdet (Forkby & Liljeholm Hansson 2011). Detta gör att människor som bor i förorten hamnar i ett utanförskap på grund av social exkludering. Faktumet att de flesta som bor i förorten har en utländsk bakgrund ökar stigmat och får en etnisk dimension. Stigmat kopplas samman med segregation och integration vilket gör att det är ett viktigt ämne för oss socialarbetare som arbetar för människors lika värde i samhället (Boverket 2010). Vi människor påverkas av vår omgivning, vår självbild präglas av hur vi betraktas och erkänns av den miljö vi befinner oss i. I och med att vår självbild drabbas av hur vi framställs blir medias roll bärande i hur omvärlden uppfattar dessa områden, i och med medias negativa projicering drabbas människorna som är bosatta där negativt.

Åsikter och tankar om dessa områden skildras utifrån individer som inte är bosatta eller befinner sig i det omtalade området, vilket resulterar till att det uppstår en känsla av att det sprids felaktiga fördomar om området och om de som bor där. Ungdomarna upplever att omgivningen utanför deras bostadsområde har en uppfattning av området som kommer från det dem läser och hör och inte från egna erfarenheter. När individer från skiljaktiga områden inte känner att det är välkomna i andra skapar det incitament till ökad segregation i samhället. För att bekämpa denna segregation och utanförskap behöver olika samhällsaktörer utveckla sitt arbete genom att införskaffa primär kunskap om var det unga befinner sig och en djupare förståelse för hur man på bästa sätt kan tillgodose deras behov genom dialog och långsiktigt strukturellt förändringsarbete .

Resultatet visar även ett intressant antydande om att trots att ungdomarna upplever att det finns begränsningar och hinder i samhället så har dem ändå en optimistisk syn på framtiden. Ungdomarna har framtidsdrömmar och de har redan i ung ålder börjat sträva efter att uppfylla dessa drömmar och mål. Vi blev positivt överraskade över ungdomarnas analytiska tänkande och djupa intellektuella resonemang som de delade med oss. När vi först gav oss in på denna studie visste vi inte riktigt vad för typ av dialog och samtal vi skulle få ut genom våra intervjuer. De problematiska faktorer som poängterades i de tidigare studier vi använde oss av, bekräftades i stora drag i denna studie. Trots dessa motgångar som ungdomarna upplevde

att det behövde bemöta, framkom det tydligt att ungdomarna har en positiv inställning till framtiden och ser fram emot vad den har att erbjuda.

6.1 Fortsatta studier

Genomförandet av denna studie väckte ytterligare fler forskningsfrågor som vi inte kunnat svara på i studien. Vid sökandet av tidigare forskning upplevde vi att det finns en avsaknad av en jämförande studie mellan ungdomar från olika områden med olika socioekonomisk bakgrund i svensk kontext. Även en avsaknad inkludering av unga tjejer i urvalet i denna typ av studie hade varit av intresse att studera, men på grund av tidsbrist har vi inte haft möjlighet and undersöka dessa frågor.

För fortsatta studier vore det därav intressant om en jämförande studie på ungdomar från olika socioekonomiska områden utifrån ett genus- och klassperspektiv kunde genomföras. En sådan studie kan bidra till att synliggöra stigmatiseringen och de klassklyftor som finns i samhället bland människorna.

7. Referenslista

Tryckta källor

Borelius, Ulf. (2016). *Om befrielsesteologins uppkomst i Latinamerika: en sociologisk analys av religiös förändring* = On the rise of Liberation theology in Latin America : a sociological analysis of religious change. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2016. Skellefteå.

Bryman, Alan (2018). '*Samhällsvetenskapliga metoder*'. Upplaga 3. Liber.

Carle, Jan (2015) *Pierre Bourdieu och klassamhällets reproduktion*. I Månson, Per (red) (2015): *Moderna samhällsteorier*. Stockholm: Prisma

Giddens, Anthony. & Sutton, W. Philip. (2014). *Sociologi*. (5., rev. och uppdaterade uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Goffman, Erving (2011) *Stigma. Den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Norstedts

Goldberg, Ted. (2010). *Hur blir man narkoman?: - och hur hindrar vi det?.* Solna: Academic Publishing of Sweden

Hörnqvist, Magnus. (2016). *Klass*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Jacobsen, Dag Ingvar (2012): *Förståelse, beskrivning och förklaring: introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (3. [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Ornstein, Robert E. (1994). *Jagets rötter: lösningen på gåtan om vem vi är*. Jönköping: Brain Books

Larsson, Sam (2005) *Kvalitativ metod i Forskningsmetoder i socialt arbete* Larsson Sam, Lilja John, Mannheimer Katarina Studentlitteratur 2005

Sernhede, Ove. (2002). *Alienation is my nation: hiphop och unga mäns utanförskap i Det nya Sverige*. Stockholm: Ordfront

Sernhede, Ove, León Rosales, René & Söderman, Johan. (2019). *"När betongen rätar sin rygg": Ortenrörelsen och folkbildningens renässans : från stigmatisering till kunskapssökande och social mobilisering*. Göteborg: Daidalos.

May, Tim (2009) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur

Elektroniska källor och artiklar

Andersson, Roger. Bråmås, Åsa. Hogdal, Jon. (2009). *Fattiga och rika – segregationen ökar - Flyttningsmönster och boendesegregation i Göteborg 1990–2006* [Elektronisk]. Göteborg.

Tillgänglig:

[http://www4.goteborg.se/prod/storstad/dalis2.nsf/vyfilarkiv/prel.rapport.rogera.pdf/\\$file/prel.rapport.rogera.pdf](http://www4.goteborg.se/prod/storstad/dalis2.nsf/vyfilarkiv/prel.rapport.rogera.pdf/$file/prel.rapport.rogera.pdf)

Boverket. (2010). Boendesegregation – orsaker och mekanismer. [Elektronisk]. Tillgänglig:

<http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/bilaga-1.pdf>

Ericsson, Urban & Molina, Irene och Ristilammi, Per-Markku (2000) *Miljonprogram och media. Föreställningar om människor och förorter* Riksantikvarieämbetet, Integrationsverket samt författarna

<http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:69793/FULLTEXT02.pdf>

Forkby, Torbjörn & Liljeholm Hansson, Susanne (2011). *Kampen för att bli någon: bilder av förorten och riskfyllda utvecklingsvägar i Göteborg*. 1. uppl. Göteborg: FoU i Väst [2017-03-19]. Tillgänglig:

https://socialutveckling.goteborg.se/uploads/Kampen_for_att_bli_nagon1.pdf

Gareth Wiltshire, Jessica Lee & Oli Williams (2019) *Understanding the reproduction of health inequalities: physical activity, social class and Bourdieu's habitus, Sport, Education and Society*, 24:3, 226-240, DOI: 10.1080/13573322.2017.1367657

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13573322.2017.1367657> . Hämtad:

2019-11-26

Göteborgs stad (2015) [Elektronisk]. Göteborg. Tillgänglig:

https://goteborg.se/wps/portal/start!ut/p/z1/hY7BCoJAGISfxuv-v6audjNISaUMAm0vobGtgrgybi309NkxKJrbMN8wAwwqYGP96EStOznW_eLPzL8UdnoMNnaEhySMcXfKinif5Ym39aD8B7Alxh-KEFJgXTMQcx0IkhV1fOra1A0pDXyHvuejsVkFApjiN664Ine1vGq1nua1hRYaY4iQUvSczNzCb41WzhqqDxCmoXrmvIxeRVPLCA!!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/

Hämtad: 2019-11-23

Hannah, Robert (2018) *Våldet i förorterna är en nationell kris*.

<https://www.gp.se/debatt/v%C3%A5ldet-i-f%C3%B6rorterna-%C3%A4r-en-nationell-kris-1.7702335>. Hämtad: 2019-11-20

Hiswåls, Anne-Sofie. Marttila, Anneli. Mälstam, Emelie & Macassa, Gloria. (2017).

Experiences of unemployment and well-being after job loss during economic recession: Results of a qualitative study in east central Sweden. Journal of Public Health Research, 6(3).

<https://www.jphres.org/index.php/jphres/article/view/995/389> Hämtad: 2019-11-01

Lappalainen, Kaisa (2016) *Pojkar döms för stenkastning mot polisbil*.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/pojkar-doms-for-stenkastning-mot-polisbil>

Hämtad: 2019-11-26

Mårtensson, Ronja. Söderlund, Andreas, & Berglund, Hedda. (2018, augusti 14). Politikerna reagerar stark på nattens bilbränder. *SVT Nyheter*. Hämtad: 2019-11-09

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/kristersson-m-det-gor-mig-faktiskt-rasande>

Nationalencyklopedin (u.å) *Avvikande beteende*.

<https://www.google.com/url?q=https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/avvikande-beteende&sa=D&ust=1574793531077000&usg=AFQjCNEFvOvZ2b6TtZRJiGYnUHmUPL75Q> Hämtad: 2019-11-26

Plenty, Stephanie & Jan.O, Jonsson (2016) *Social Exclusion among Peers: The Role of Immigrant Status and Classroom Immigrant Density*. Journal of youth and adolescence.

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10964-016-0564-5.pdf>

SOU 2006:21. *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering. Stockholm: Fritzes förlag.

<https://www.regeringen.se/49bb01/contentassets/976435886ee54a6ebda2f149522e9395/mediernas-vi-och-dom---mediernas-betydelse-for-den-strukturella-diskrimineringen>

SOU 2006:30. *Är rättvisan rättvis? Tio perspektiv på diskrimineringen av etniska och religiösa minoriteter inom rättssystemet*. Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering. Stockholm: Fritzes förlag.

<https://www.regeringen.se/49bb01/contentassets/106cc584ae1a489db46fde9bbbc090ab/ar-rattvisan-rattvis-tio-perspektiv-pa-diskriminering-av-etniska-och-religiosa-minoriteter-inom-rattssystemet-sou-200630>

Thompson, Richard & Zuroff, David C. (2010) *My future self and me: Depressive styles and future expectations*.

<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0191886909004152?token=E0EB646B295689D3B9259E031C2B36EE0885EE4C5609E701DF1FA363EA526DBD38E75CC0020A8A6F7BD95F37D07F2E99>

Ungdomsstyrelsen (2019). *Hälsa, fritid och framtid*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen

https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/unga_med_attityd_2019_del_3.pdf

Informationsbrev

Unga killars syn på sin framtid och sina framtidsmöjligheter

Hej!

Vi är två studenter från Göteborgs universitets som läser sista året på socionomprogrammet.

Vi ska nu skriva vår C-uppsats och är intresserade av att undersöka ungdomars syn på deras framtid och möjligheter.

För att genomföra vår undersökning behöver vi totalt sex respondenter där tre är från respektive område. Vi kommer att genomföra intervjuer som kommer att ta ca 1h. För att vi lättare ska kunna använda materialet till vår undersökning så kommer vi att spela in intervjuerna. Alla som deltar kommer att vara anonyma och det som sägs under intervjun kommer enbart att användas i forskningssyfte. Ditt deltagande i intervjun är frivilligt och kan avbrytas när som helst. Inför vår studie har vi avgränsat urvalet därför söker vi dig som är 15år och kille.

Vi bjuder på fika!

Tack på förhand!

Josra Khatouri och Fatma Ibrahim

Samtyckesblankett

Vi redogör för de etiska principer - samtyckeskrav, informationskrav, konfidentialitetskrav samt nyttjandekrav - som vi kommer att informera er om på plats.

Jag samtycker till att medverka i denna studien frivilligt. Jag har informerats om de etiska principer och vet att min medverkan kan avbrytas närsomhelst utan några som helst konsekvenser. Min identitet under studien kommer att skyddas och förbli anonym och det jag säger kommer enbart att användas till denna forskningsstudiens syfte. Jag är medveten om att de slutliga arbetet kommer att vara offentligt.

Ort och Datum

Intervjupersoners namnteckning

Studenternas namnteckning

Intervjuguide

Bakgrund

- Berätta om dig själv? Vem är du?
- Ålder

Framtidsdrömmar

- Hur tror du att ditt liv ser ut om, låt oss säga 10 år? var ser du dig själv?
- Vad är din framtidsdröm?
- Hur ser ditt drömjobb ut?
- Vad innebär framgång för dig?
- Vem är din förebild? (varför?)
- Vad är drivkraften i ditt val av framtidsdrömmar? (ekonomi/förändring?)

Omgivning

- Hur ser du på möjligheterna att förverkliga dina drömmar? Vad upplever du att samhället ger dig för möjligheter?
- Pratar du om framtiden med någon? vad brukar ni prata om då?
- Finns det några hinder för att nå dina drömmar? Isåfall vilka?
- Vad tror du att samhället har för syn på killar i din ålder?
- Vad är det som påverkar valet av det du vill bli? Hur har du kommit fram till att detta är din dröm?
- Hur uppfattar du att andra som inte bor i detta området har för bild på området och människorna som bor här?
- Känner du dig som en del av samhället? På vilket sätt?
- Har din uppväxt i en förort någon påverkan på dina upplevelser och tankar kring framtiden?

Familj, relationer och fritid

- Har dina föräldrar några förväntningar på dig? isåfall vad?
- Arbetar dina föräldrar? Isåfall med vad?
- Har dina föräldrar någon typ av utbildning?

- Vad gör du på fritiden?
- Vad tycker du om skolan?